

जि.प्र.का. दर्ता नं. २८९।०५९।०६०
समाज कल्याण परिषद् आवद्धता नं. १७७२३

मार्टिन चौतारी
वार्षिक प्रतिवेदन
आर्थिक वर्ष २०७३/७४

असोज २०७४

वैधानिक र प्रशासनिक जानकारी

संस्थाको नाम	मार्टिन चौतारी
जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौंमा दर्ता समाज कल्याण परिषद्मा आबद्धता	२८९।०५९।०६० १७७२३
कार्यसमिति	अध्यक्ष योगेश राम मिश्र सचिव सुशील मैनाली कोषाध्यक्ष संगीता पाण्डे सदस्य कुमार पाण्डे कृष्णप्रसाद अधिकारी सिर्जना सुब्बा कैलाश रानी राई
कार्यालय	२७ जीतजङ्ग मार्ग, थापाथली पोष्टबक्स १३४७० काठमाडौं, नेपाल
लेखापरीक्षक	सि.ए. प्रवीण जोशी एन्ड कम्पनी महाराजगञ्ज, काठमाडौं नेपाल

मार्टिन चौतारी

विषय सूची

- ४ पृष्ठभूमि र सारांश
- ५ छलफल र प्रसार
- ५ चौतारी छलफल शृङ्खला
- ६ प्रकाशन
- ८ मार्टिन चौतारी पुस्तकालय
- ११ अनुसन्धान
- ११ राजनीतिक प्रवाह-पथ: लोकतन्त्र र शासन पद्धति
- १२ ज्ञान उत्पादन र वितरण
- २२ भौतिक रूपान्तरण
- २३ प्रशासन
- २३ प्रशासन तथा वित्त
- २६ अनुगमन तथा मूल्यांकन
- २७ कार्य समिति
- २८ अनुसूचीहरू

पृष्ठभूमि र सारांश

प्रस्तुत प्रतिवेदनमा मार्टिन चौतारीले आर्थिक वर्ष २०७३/७४ भित्र (अर्थात् २०७३ साउन १ देखि २०७४ असार ३१ तदनुसार १६ जुलाई २०१६ देखि १५ जुलाई २०१७ सम्म) गरेका कार्यप्रगतिको विवरण समेटिएको छ। चौतारीले प्राथमिकतामा राखी गर्दै आएका क्रियाकलापको विवरण तिनको प्रकृतिअनुसार प्रतिवेदनका विभिन्न खण्डमा प्रस्तुत छ। पहिलो खण्डमा छलफल तथा प्रसार कार्यअन्तर्गत पर्ने चौतारीका नियमित र अतिरिक्त छलफल, विभिन्न एकाईअन्तर्गत आयोजित विशेष छलफल, कार्यशाला तथा सम्मेलन; प्रकाशन र पुस्तकालयसम्बन्धी गतिविधिको विवरण समेटिएको छ। दोस्रो खण्डमा अनुसन्धान कार्यसँग सम्बन्धित क्रियाकलाप समेटिएको छ। यसअन्तर्गत चौतारीका विभिन्न अनुसन्धान एकाईले गरेका कामको फेहरिस्त छुट्टाछुट्टै उपखण्डमा वर्णित छ। मुख्य गरी चौतारीका विभिन्न अनुसन्धान परियोजनालाई राजनीतिक प्रवाह-पथ, ज्ञान उत्पादन र वितरण तथा भौतिक रूपान्तरण गरी तीन ओटा एकाईमा विभाजन गरिएअनुरूप नै यहाँ सम्बन्धित परियोजना अन्तर्गतका गतिविधिलाई तत् तत् उपखण्डमा समावेश गरी चर्चा गरिएको छ। अन्तिम खण्डमा चौतारीको प्रशासनिक गतिविधिअन्तर्गत प्रशासन र वित्त एवं अनुगमन तथा मूल्यांकनसँग सम्बन्धित कार्यप्रगतिको विवरण उल्लेख गरिएको छ। साथै, यो आर्थिक वर्षमा सक्रिय रहेको कार्यसमिति र चौतारीको क्रियाकलापसम्बन्धी केही अनुसूचीलाई यो प्रतिवेदनको अन्त्यमा प्रस्तुत गरिएको छ।

यो आर्थिक वर्षमा दुइट्टा पुस्तक, *समाज अध्ययनको एक अंक* र *सिन्हास* जर्नलका तीन अंक गरी छ ओटा पुस्तक पुस्तिका प्रकाशन हुन सके। त्यस्तै, यो आवमा एउटा शोध-संक्षेप अंग्रेजी र नेपाली भाषामा प्रकाशन गरिए। विभिन्न विधाका ६ ओटा सन्दर्भ सामग्री चौतारीको वेबसाइटमा अपलोड गरिए। चौतारीले सञ्चालन गरेका विभिन्न परियोजनामा आबद्ध अनुसन्धानकर्ताका आफ्ना अनुसन्धानमा आधारित दर्जनौं टिप्पणी नेपालका विभिन्न पत्रपत्रिका तथा अनलाइनमा यस वर्ष पनि छापिए। त्यस्तै, १११ ओटा छलफल, १४ ओटा विशेष कार्यशाला तथा गोष्ठी र एउटा सम्मेलन सम्पन्न भए। चौतारीले गरेका छलफलमा यस वर्ष कुल ३,२३९ जनाले भाग लिए जसमा विशेष कार्यशाला एवं सम्मेलनमा उपस्थित सहभागीलाई गणना गरिएको छैन। यो वर्ष चौतारीको पुस्तकालयमा झन्डै ९०० ओटा पुस्तक तथा अन्य सामग्री थपिए। त्यस्तै, करिब एक हजारभन्दा बढी आगन्तुकहरूले यो पुस्तकालयको सेवा लिएका थिए। यो वर्ष एलायन्स फर सोसल डायलग, युएनडिपि नेपाल र फोर्ड फाउन्डेसनसँग छुट्टाछुट्टै तीन नयाँ परियोजनाका लागि सम्झौता भयो। विगत वर्षमै सुरु भएका इकोनोमिक एन्ड सोसियल रिसर्च काउन्सिल, डानिडा फेलोसिप सेन्टर, फाउन्डेसन ओपन सोसाइटी इन्स्टिच्यूट, इन्टरनेशनल सेन्टर फर ट्रान्जिसनल जस्टिस (आइसिटिजे) र आइसेट नेपालको सहयोगअन्तर्गतका परियोजनाहरूले यो वर्षमा निरन्तरता पाए।

समग्रमा चौतारीको वित्तीय अवस्था यो वर्ष सन्तोषजनक रह्यो। विभिन्न १२ ओटा परियोजना तथा प्रशासनिक गतिविधिको लागि यस आव २०७३/७४ मा चौतारीले कुल ३२,२६६,७६६ रुपैयाँ खर्च गर्ने लक्ष्यका साथ बजेट प्रस्तुत गरेको थियो। त्यसमध्ये डानिडा फेलोसिप सेन्टर अन्तर्गत परियोजनाको काठमाडौं यूनिभर्सिटीको कुल खर्च ५,०५०,३१२ सहित यो आवको अन्त्यसम्ममा ३३,१४६,६४४।७६ रुपैयाँ खर्च भयो। आवको सुरुमा चौतारीमा ३१,०३८,२९३।५५ रुपैयाँ नगद मौज्जात रहेकोमा यो वर्षभरीमा विभिन्न दातृ संस्थाबाट प्राप्त सहयोग तथा अन्य आम्दानीसमेत गरी ३५,०४२,४१८।२० रुपैयाँ प्राप्त भई कुल नगद प्रवाह ६६,०८०,७११।७५ रुपैयाँ पुगेको थियो। त्यसमध्ये वर्ष भरीमा खर्च भई आगामी वर्षका लागि नगद मौज्जात ३२,९३४,०६६।९९ रुपैयाँ छ। चौतारीको मूल कोष (Core Fund) मा ११,७५६,८३२।७४ रुपैयाँ नगद मौज्जात रहको छ। मूल कोषमा गत आवभन्दा यो वर्ष २,९८२,७२४।६४ रुपैयाँ थपिन गएको छ। चौतारीले अवलम्बन गरेको QAC तथा अफिलिएससन नीतिका कारण मूल कोषमा उक्त रकम थप्न सम्भव भएको हो।

यो वर्ष चौतारीमा ५ जना कर्मचारीहरूले स्वेच्छिक राजिनामा दिनुभयो भने ६ जना नयाँ कर्मचारी नियुक्त हुनुभयो। यो आर्थिक वर्षमा महिला कर्मचारीको सहभागिता ३२ प्रतिशत रह्यो। नेपाल बाहिर भएका विभिन्न ६ ओटा कार्यशाला तथा सम्मेलनमा यो वर्ष चौतारीका विभिन्न ७ जना अनुसन्धानकर्ताहरूको सहभागिता रह्यो।

मार्टिन चौतारीका गतिविधिलाई अझ बढी व्यवस्थित, प्रभावकारी, मितव्ययी र पारदर्शी बनाउने उद्देश्यले यो वर्ष केही नीतिगत सुधारका पहल भए। चौतारीका समग्र वित्तीय नीति र व्यवहार स्तरिय र मर्यादित राखिएको छ। तिनलाई विद्यमान ऐनकानूनमा भएका संशोधन र राष्ट्रीय लेखापरिक्षण मापदण्डअनुकूल बनाउँदै लैजानु जरुरी पनि छ। त्यसैले यो आवमा चौतारीले आन्तरिक लेखापरिक्षकलाई अनुबन्धमा लिएर छोटो अवधि र मध्यम अवधिमा गर्नुपर्ने सुधारको फेहरिस्त बनाउन भनिएको छ। यसै छलफलमा आधारित भई केही प्रावधानमा सुधार भएका छन् र केही गरिने छन्। त्यस्तै चौतारी र नेपाल सरकारका विभिन्न निकायबीच आवश्यक समन्वय र लेखापढी गर्न कानूनी परामर्शदातालाई पनि नियुक्त गरियो। महिनौँसम्मको परिश्रमपछि समाज कल्याण परिषद्सँग लामो समयदेखि जेलिएर बसेका केही बुँदामा अपेक्षाकृत सुधार देखिएका छन्। चौतारीमा कर्मचारी छनोट र भर्ना प्रक्रिया, साथसाथै तिनको आवधिक कार्य सम्पादन मूल्यांकनलाई निष्पक्ष र वस्तुनिष्ठ बनाइएको छ। चौतारीमा संलग्न कर्मचारीहरूले क्षमता र दक्षता अनुसार आ-आफ्नो अधिकार र कर्तव्यप्रति सजग भई कार्य सम्पादन गर्ने वातावरण तयार गर्न विगतका वर्षमा झैं यो आवमा पनि प्रयास भएका छन्। चौतारीका नीति र नियमबारे आवधिक सूचना प्रवाह गर्ने र अन्तर्वैयक्तिक र सामूहिक छलफल नियमित रूपमा गरिएका छन्। सुधारका सम्भावना अझै छन्। चौतारीका परियोजना सञ्चालनमा उच्चस्तरको वित्तीय अनुशासन कायम राख्ने प्रयासलाई निरन्तरता दिइएको छ। स्थलगत अनुसन्धानका बेला हुने खर्चका विद्यमान प्रावधानमा केही संशोधन गरी तिनलाई बढी जवाफदेही बनाइएको छ। यो आवमा भएका नीतिगत र प्रक्रियागत पहलले चौतारीको वित्तीय र प्रशासनिक प्रणालीमा सुधार आएको कुरालाई लेखापरिक्षकको प्रतिवेदनले समर्थन गरेको छ। आगामी दिनमा यसरी नै सबै गतिविधिलाई प्रभावकारी, मितव्ययी र अनुगमनयोग्य बनाउँदै लगनसके एउटा स्वच्छ, निर्भिक र तटस्थ संस्थाको रूपमा चौतारीको साख बढ्दै जाने हामीलाई विश्वास छ।

१। छलफल र प्रसार

१.१ चौतारी छलफल शृङ्खला

मार्टिन चौतारीमा सातामा दुई दिन (आइतबार र मंगलबार) विभिन्न विषयमा छलफल हुन्छ। यो आव २०७३/७४ मा मार्टिन चौतारीमा नियमितअन्तर्गत ९४ ओटा छलफल, १७ अतिरिक्त छलफल गरी जम्मा १११ ओटा छलफल सम्पन्न भए (अनुसूची १)। आइतबार हुने छलफल अनुसन्धानमा आधारित हुन्छन् भने, मंगलबार विभिन्न समसामयिक विषयमा र मिडियासम्बन्धी छलफल गरिन्छ।

यो आवमा सार्वजनिक विदा र चौतारीमा आयोजना भएका विशेष सेमिनार तथा कार्यक्रमहरूका कारण ५ ओटा नियमित छलफल हुन सकेनन्। जम्मा १३४ जना मुख्य वक्ताको रूपमा सहभागी भए। जम्मा वक्तामध्ये ९४ जना (७० प्रतिशत) पुरुष र ४० जना (३० प्रतिशत) महिला थिए। चौतारीमा हुने नियमित छलफललाई लैगिक र विषयगत रूपमा सन्तुलित बनाउने प्रयासस्वरूप अधिल्ला वर्षमा झैं मार्च महिनाका चौतारीका नियमित छलफलमा वक्ताका रूपमा बोल्न आउने सबै महिला नै हुनुपर्ने नियम यो आवमा पनि लागू गरियो। यो वर्ष मार्च महिनाभरको छलफल महिलाका विषयमा काम गर्ने एउटा संस्था 'चौकठ' सँगको सहकार्यमा सम्पन्न गरिएको थियो।

आव २०७३/७४ मा जम्मा ४५ ओटा आइतबारे छलफल सम्पन्न भए। आइतबारका ४ ओटा छलफल स्थानीय निर्वाचन, चौतारीको वार्षिक सम्मेलन, सार्वजनिक विदा र विशेष कार्यक्रमका कारण हुन सकेनन्। त्यस्तै यस वर्ष मंगलबारका छलफल जम्मा ४९ ओटा भए। चौतारीमा आयोजित विशेष कार्यक्रमका कारण एउटा मंगलबारे छलफल हुन सकेन। समसामयिक विषय जस्तै, राजनीति, समाजविज्ञान, पुस्तक, साहित्य, कला संस्कृति, वातावरण,

परम्परागत ज्ञान आदिबारे यस शृङ्खलामा बहस भए। नियमितबाहेक यसै आवमा १७ ओटा अतिरिक्त छलफल सम्पन्न भए।

छलफलमा सहभागिता

कुल ३ हजार २ सय ३९ जनाले चौतारीका नियमित छलफलमा भाग लिएका थिए। यो चौतारीमा नियमित छलफलमा भाग लिन आउने सहभागीहरूले उपस्थिति रजिस्टरमा दर्ता गराएको आधारमा गणना गरिएको संख्या हो। यसरी हेर्दा प्रत्येक छलफलमा सरदर २९ जनाको उपस्थिति देखिन्छ। छलफलमा उपस्थित हुने कतिपय सहभागीले रजिस्टरमा नाम लेख्न छुटाउने भएकाले वास्तविक सहभागी योभन्दा केही बढी थिए भन्न सकिन्छ। चौतारीले गत वर्षसम्म झैं आफ्नो सामाजिक सञ्जाल (ट्वीटर फेसबुक) लाई नै प्रचारको माध्यम बनाएको थियो। यो प्रयोग गर्दा पनि सहभागीहरू घटेको देखिएन।

सम्मेलन, सेमिनार, कार्यशाला र विशेष छलफल

चौतारीले यस आर्थिक वर्ष सेमिनार, कार्यशाला सम्मेलन र अन्य छलफलसमेत गरी १४ ओटा विशेष कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। यीमध्ये एउटा इन्टरनेटसम्बन्धी कार्यशाला काठमाडौँबाहिर सम्पन्न भएको थियो (अनुसूची २)।

सन् २०१० देखि निरन्तर चलिरहेको वार्षिक मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन र सन् २०११ देखि वार्षिक रूपमा सञ्चालित युवा अनुसन्धान सम्मेलनलाई गाभेर यसै वर्षदेखि चौतारी वार्षिक सम्मेलन आयोजना गरिएको हो। यो सम्मेलन २३ र २४ अप्रिल २०१७ मा मार्टिन चौतारीमा आयोजना भयो। यो सम्मेलनमा विगतका सम्मेलनको तुलनामा धेरैले कार्यपत्र प्रस्तुत गर्न चासो देखाए। सम्मेलनमा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्न वा प्यानल सञ्चालन गर्नका लागि एबस्ट्राक्ट आह्वान गर्दै २३ डिसेम्बर २०१६ मा सूचना जारी गरिएको थियो। निर्धारित मिति ७ फेब्रुअरी २०१७ सम्ममा ३९ ओटा कार्यपत्र तथा दुई ओटा प्यानल छलफलका लागि एबस्ट्राक्ट प्राप्त भयो। तीमध्ये प्यानलका लागि प्रस्तुत गरिएकासहित ३० ओटा कार्यपत्रका मस्यौदा सम्मेलनअघि प्राप्त भएका थिए। तीमध्ये ३ जना समय नमिलेका कारण सम्मेलनमा उपस्थित भएनन्। प्रस्तोता र संयोजक गरी जम्मा ४८ जनामध्ये ३० पुरुष, १८ महिला (तीमध्ये १ विदेशी महिला) थिए। सम्मेलन दुई ओटा खुल्लासहित १२ ओटा विषयगत सेसनमा विभाजित गरिएको थियो (अनुसूची ३)। सम्मेलनमा ३० जनासम्म सशुल्क सहभागिताको लागि सूचना आह्वान गरिएको थियो तर अन्तिममा ३२ जनाको सहभागिता स्वीकार गरियो। दर्ता शुल्क प्रतिव्यक्ति रु ४०० राखिएको थियो। दर्ता सहभागी, प्रस्तोता, सेसन संयोजक र चौतारीका अनुसन्धाताहरू समेत गरी सम्मेलनमा पहिलो दिन करिब ८५ (पुरुष ४८ र महिला ३७) र दोस्रो दिन ६३ (पुरुष ३७ र महिला २६) जना उपस्थित थिए।

गत वर्षदेखि सुरु गरिएको चौतारी स्थापना व्याख्यानले यो वर्ष पनि निरन्तरता पायो। चौतारीको स्थापनाको मिति वरपर पारेर गर्न थालिएको यस व्याख्यानमा प्रबुद्ध व्यक्तित्वलाई निश्चित विषयमा प्रवचन दिन लगाइन्छ। गत वर्ष जलश्रोतविद् विकास पाण्डेले नेपालको जलविद्युत क्षेत्रको बारे आफ्नो प्रवचन दिनुभएको थियो भने यो वर्ष नेपालको जैविक विविधताबारे डा. तीर्थबहादुर श्रेष्ठले प्रवचन दिनुभयो। यो व्याख्यान २०७३ असोज ५ मा यलमाया केन्द्रमा आयोजना भएको थियो। यसमा करिब ९० जनाको उपस्थिति थियो। श्रेष्ठको यस प्रवचनमा आधारित पुस्तक *नेपालको जैविक भूगोलको पुनरावलोकन* चौतारीले यसै वर्ष प्रकाशन गर्‍यो। साथै, सो प्रवचन चौतारीबाट प्रकाशित *समाज अध्ययन* जर्नलको ११ औँ अंकमा पनि छापिएको छ।

मार्टिन चौतारीले यसपाली पनि समाज विज्ञानका विविध विधामा रिडिड सेमिनार सञ्चालन गरेको छ। सन् २०१५ मा अमेरिकी प्राध्यापक मार्क लिक्टीलाई स्रोत व्यक्तिको रूपमा निम्त्याइ 'A Reading Seminar on Culture Theory/History: An Introduction to Cultural Analysis' विषयमा पहिलो रिडिड सेमिनार चलाइएको थियो। त्यसकै निरन्तरता स्वरूप यो वर्ष दुई ओटा रिडिड सेमिनार सम्पन्न गरिए। यो वर्षको पहिलो सेमिनार 'Literature and Politics: A Reading

Seminar on Modern Political Fiction' विषयमा सम्पन्न भयो। स्रोत व्यक्तिका रूपमा डा. वेद गिरिलाई निम्त्याइएको यो सेमिनार २५ मार्चदेखि १० जुनसम्म हप्तामा एक पटक सञ्चालन भएको थियो। यसमा ८ पुरुष र ४ महिला गरी १२ जना सहभागी भएका थिए। त्यसै गरी दोस्रो सेमिनार 'Medieval Nepal: An Introductory Reading Seminar' शीर्षकमा सम्पन्न भयो। २७ मार्च देखि १८ मे २०१७ सम्म हप्ताको दुई दिन चलेको यो सेमिनारमा मार्टिन चौतारीका योगेश राज स्रोत व्यक्ति हुनुहुन्थ्यो। यस सेमिनारमा १५ जना पुरुष र ५ महिलासहित २० जनाको सहभागिता रह्यो। आउँदो वर्षको सुरुआतमै (अगस्त २०१७) मा सञ्चालन गरिने 'Reading Seminar on Visual Anthropology: Using Images in the Humanities and Social Sciences' सेमिनारको सूचना पनि यसै आवामा प्रकाशित गरियो। ब्रिटिश मानवशास्त्री तथा इतिहासकार प्राध्यापक क्रिस्टोफर पिनीलाई स्रोत व्यक्तिका रूपमा निम्त्याइएको यो सेमिनार १ देखि २४ अगस्तसम्म हप्ताको दुई दिन सञ्चालन हुनेछ। यो सेमिनारमा सहभागी हुन ७ जना पुरुष र ७ जना महिलाहरूले नाम दर्ता गराएका छन्।

१.२। प्रकाशन

यो आवामा निम्न पुस्तक, जर्नल र नीतिपत्र प्रकाशन गरिए :

१. *नीपजन र नेपाल: एउटा छोटो आद्यइतिहास* । ले. दिवाकर आचार्य (साउन २०७४, चौतारी पुस्तक शृंखला ९०)
२. *समाज अध्ययन* (अंक ११, २०७३) । अर्जुन पन्थी, आन्विका गिरी, चुडामणि बस्नेत, देवराज हुमागाई, नीति अर्याल खनाल, प्रत्यूष वन्त, प्रमोद भट्ट, महेशराज महर्जन, लोकरञ्जन पराजुली र शेखर पराजुली, सं.
३. *नेपालको जैविक भूगोलको पुनरावलोकन* । ले. तीर्थबहादुर श्रेष्ठ (२०७४, चौतारी पुस्तक शृंखला ८८)
४. *Studies in Nepali History and Society*, June 2016, Vol 21, No 1, Pratyoush Onta, Mark Liechty, Seira Tamang, Tatsuro Fujikura, Lokranjan Parajuli and Yogesh Raj, eds.
५. *Studies in Nepali History and Society*, December 2016, Vol 21, No 2, Pratyoush Onta, Mark Liechty, Seira Tamang, Tatsuro Fujikura, Lokranjan Parajuli and Yogesh Raj, eds.
६. *Studies in Nepali History and Society*, June 2017, Vol 22, No 1, Pratyoush Onta, Mark Liechty, Seira Tamang, Tatsuro Fujikura, Lokranjan Parajuli and Yogesh Raj, eds.
७. शोध-संक्षेप १९: गुणस्तरीय इन्टरनेटका तगारा (असार २०७२)
८. Research Brief 19: The Quality Bottleneck (March 2016)

यो आर्थिक वर्षमा दुइटा पुस्तक *समाज अध्ययन*को एक अंक र *सिन्हास* जर्नलका तीन अंक गरी छ ओटा पुस्तक पुस्तिका प्रकाशन हुन सके। त्यसबाहेक यो आवामा एउटा शोध-संक्षेप प्रकाशन गरिए। यो वर्ष प्रकाशन गर्ने योजना गरिएका केही पुस्तक विभिन्न कारणले गर्दा अर्को वर्ष धकेलिए। यो अंकदेखि *मिडिया अध्ययन*लाई *समाज अध्ययन*मा रूपान्तरित गरियो। एक त मिडिया अध्ययनका लागि आवश्यक सामग्री जुटाउन कठिन र अर्को समाज विज्ञानकेन्द्रित प्राज्ञिक जर्नलको आवश्यकता महशुस गरिएकाले यो रूपान्तरण गरिएको हो। हाललाई चौतारी आफैले *समाज अध्ययन* प्रकाशन गर्ने योजना बनाइएको छ। पछिल्ला वर्षमा चौतारीबाट प्रकाशन हुने पुस्तकको संख्यामा कमी आएकोले आउँदो वर्ष पुस्तक प्रकाशनलाई समेत जोड दिइने छ।

निम्नलिखित पुस्तक, जर्नल तथा नीतिपत्रहरू भने यो वर्ष प्रकाशन गर्ने लक्ष्य राखिए पनि समयभावका कारण आउँदो आवका लागि स्थगित हुन पुगेका छन्:

१. वि.सं. २०६७ र २०६८ मा प्रदान गरिएको उच्चशिक्षामा समावेशीकरण सम्बन्धी वृत्ति (फेलोसिप) मा संलग्न व्यक्तिहरूले तयार पारेका लेखहरूको सम्पादित पुस्तक। समयभावका कारण आ.व. २०६८-६९ देखि यो पुस्तक प्रकाशनको योजना स्थगित हुँदै आएकोमा अब यी सामग्री सम्भव भएसम्म *समाज अध्ययन*मा क्रमशः प्रकाशन गरिनेछ।

२. शैक्षिक संस्थाबाहिर ज्ञान उत्पादनको अवस्था (Knowledge Production beyond Academia) यो पुस्तकका विभिन्न परिच्छेद सम्पादन तथा लेखकद्वारा परिमार्जनको प्रक्रियामा छन्।

३. खास गरी *राजधानी* दैनिक र अन्य पत्रिकामा विभिन्न समयमा छापिएका इतिहासकार महेशराज पन्तका ऐतिहासिकहरू सम्बन्धी लेखहरूको संग्रह सम्पादनको प्रकृत्यामा छ।

४. तेजरत्न कंसाकारका प्राज्ञिक लेखहरूको संग्रह पनि सम्पादन प्रकृत्यामा छ।

चौतारीले खास गरी अंग्रेजीमा तयार गर्ने पुस्तक आफैले प्रकाशन नगरी अन्तर्राष्ट्रिय र भारतीय प्रकाशकबाट गर्न प्रयास गर्ने निर्णय कार्यान्वयन हुँदैछ। यसक्रममा चौतारी र सोआसको संयुक्त परियोजना *पब्लिक मिनिड* अन्तर्गत प्रकाशन गरिने भनिएको क्याम्ब्रिज युनिभर्सिटी प्रेसबाट प्रकाशन भयो। *सिन्हास* जर्नलमा प्रकाशित इतिहाससम्बन्धी लेखको संग्रह प्रकाशनका लागि रुटलेज प्रकाशन गृहले स्वीकृति प्रदान गरेको छ। सो पुस्तक सम्पादनको चरणमा छ। यही संस्थासँग चौतारीबाट तयार गरिएका अंग्रेजी पुस्तक प्रकाशन गर्ने सम्बन्धमा छलफल भै सोही प्रकाशन गृहले सन् १९५० सम्बन्धी सम्झौता भई सम्पादनको क्रममा छ। त्यस्तै चौतारीकै संयोजनमा चौतारीका सदस्य मधुसुदन सुवेदीका लेखहरूको संग्रह पनि रुटलेजसँग सम्झौता भई सम्पादन प्रकृत्यामा अगाडि बढेको छ।

५. प्रस्तावित समाज कल्याण ऐनमाथिको टिप्पणी पत्रको लेखन कार्य सम्पन्न भएर सम्पादन क्रममा छ।

६. विद्यालय शिक्षा र एसएलसी परीक्षाबारे भएको अनुसन्धान प्रतिवेदन र नीति-पत्र लेखन कार्य भइरहेको छ र आगामी वर्ष प्रकाशन हुनेछ।

चौतारीले अनुसन्धान गरेका र तयार पारेका कतिपय सामग्री (खास गरी अनुसन्धान प्रतिवेदन र सन्दर्भसूची) मुद्रण गरी वेबसाइटमा मात्र पनि प्रकाशन गर्ने गरिएको छ। यही आवमा चौतारीको वेबसाइटमा राखिएका सन्दर्भसूची निम्नानुसार रहेका छन्:

Chalaune, Ankalal. 2017. A Bibliography on Dolpa. [version 1.0; July 2017].

Bhandari, Avash. 2017. A Bibliography of Recent Writings on CSOs/NGOs/INGOs in Nepal. [version 3; July 2017]

Rai, Kailash. 2017. Indigenous (Janajati) Women of Nepal: A Bibliography (1960-2016). [version 3; May 2017]

Pandey, Shailesh B. and Nischal Regmi. 2017. Writing on ICT and Related Infrastructures: A Bibliography. [version 1; April 2017]

Chand, Obindra B. 2017. Disability Studies in Nepal: A Bibliography. [version 1; March 2017]

Budhathoki, Shak B., Pramod Bhatta and Devendra Uprety. 2016. A Bibliography on Governance, Public Finance Dynamics and Corruption in Nepal (with special reference to school education). [version 1; September 2016]

१.३। मार्टिन चौतारी पुस्तकालय

मार्टिन चौतारी पुस्तकालयमा २०७३ असारसम्ममा जम्मा २१,७९० ओटा पुस्तक, थिसिस, अप्रकाशित प्रतिवेदन आदि सामग्री संकलित छन्। २०७३ साउन १ देखि २०७४ असार ३१ सम्ममा पुस्तकालयमा ८८२ ओटा पुस्तक थपिएका छन्। यी मध्ये ५३० ओटा किनिएका र बाँकी ३५२ ओटा पुस्तक विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाबाट उपहार स्वरूप प्राप्त

भएका हुन्। हाल पुस्तकालयमा नेपालबाट प्रकाशित २६० सहित जम्मा ३८१ शीर्षकका जर्नल संकलित छन्। यसमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका केन्द्रीय क्याम्पस, केन्द्रीय विभाग, आंगिक क्याम्पस, विद्यार्थी समूह, व्यक्ति, निजी तथा सरकारी कार्यालय, अनुसन्धान केन्द्र आदिले प्रकाशन गर्ने जर्नल पनि पर्दछन् रहेका छन्। त्यसै गरी ४६ शीर्षकका नयाँ म्यागजिन पनि यो वर्ष पुस्तकालयमा थपिएका छन्। पुस्तक, जर्नलबाहेक मिडियासम्बन्धी अनुसन्धानमूलक लेख र नेपालसम्बन्धी लेखको संकलन गर्ने कार्य पनि भइरहेको छ। यी लेख विभिन्न पुस्तक, वेबसाइट, जर्नल तथा म्यागजिनबाट संकलन गरिन्छन्।

चौतारीका विभिन्न अनुसन्धान एकाईको आवश्यकताअनुसार भिन्नाभिन्नै विषयका प्रेस क्लिपिङ्सहरू बनाउने गरिएको छ। पहिला फोटोकपि गरेर फाइलमा राख्ने गरिएकोमा २०७१ को मध्यदेखि प्रायः त्यस्ता सामग्रीहरू स्वयान गरी इ-क्लिपिङ्स राखिन्छ। त्यसमा मिडिया, उच्च शिक्षा, गैरसरकारी संघसंस्था, पुस्तकालय, इतिहास अन्वेषण, सत्याग्रही डा. गोविन्द केसी, आदिसम्बन्धी क्लिपिङ्स पर्छन्। यस वर्ष फाइलिङमा प्रयोग गरिएको विधि डिजिटल तथा हार्डकपि दुवै हो। यीबाहेक मार्टिन चौतारी पुस्तकालयमा विभिन्न स्थानमा छापिएका नेपालबारेका लामा/अनुसन्धानमूलक लेखहरू भेटेसम्म छुट्टै फाइलमा अध्यावधिक गर्ने गरिन्छ। यस आवामा २०७४ जेठ २५ (८ जुन २०१७) सम्म उपलब्ध भएका सामग्रीहरूको अद्यावधिक फाइल बनाइएको छ।

पत्रपत्रिका र अनलाइन जर्नल

पुस्तकालयमा सङ्ग्र गरिँदै आएको नेपाली दैनिक अखबारमध्ये १६ नियमित र बाँकी बन्द भइसकेका वा अनियमित छन्। अंग्रेजीमा ५ शीर्षक नियमित रूपले निस्किरहेका छन्। साप्ताहिकतर्फ १७ शीर्षकका अखबार पुस्तकालयमा संकलित छन्। जुन नियमित रूपमा आइरहेका छन्। नियमित पत्रपत्रिकामध्ये *कमाण्डर पोष्ट* २०७४ वैशाखदेखि बन्द भएको छ। त्यसै गरी *जनसवाल* दैनिक पत्रिका पनि २०७३ असोजदेखि नै बन्द भएको छ। *गज्जव* साप्ताहिक पत्रिका, *अन्नपूर्ण टुडे* साप्ताहिक म्यागजिन, र *परिवार* मासिक म्यागजिन भने हाम्रो पुस्तकालयमा यो वर्ष थपिएका छन्। नेपाल तथा विदेशबाट निस्केका करिब ३० म्यागजिन पनि पाठकका लागि चौतारी पुस्तकालयमा उपलब्ध छन्। यहाँ उपलब्ध दैनिक, साप्ताहिक, म्यागजिन र जर्नलको छुट्टाछुट्टै सूची चौतारीको वेबसाइटमा पुस्तकालय खण्डभित्र छ। जनजाति र राजनीतिक म्यागजिन पनि चौतारीमा संकलन गर्न थालिएको छ। पाठकले सो म्यागजिन हेर्न चाहेमा २ वा ३ दिनको समय मागेर खोजी गरी उक्त व्यक्तिलाई फोन गरी हेर्न बोलाउने गरेका छौं।

अनलाइन जर्नल उपलब्ध गराउनेमध्ये नेपालमा २०६६ सालदेखि सञ्चालनमा आएको Nepal Library and Information Consortium (NeLIC) प्रमुख हो। यसै मार्फत् चौतारी पुस्तकालयले अनलाइन जर्नल स्वसक्राइव गर्दैआएको छ। NeLIC को सदस्य भएबापत मार्टिन चौतारीले विभिन्न e-resources (डिजिटल सामग्री) सदस्यबीच दामासाहीले रकम तिर्ने व्यवस्था अनुरूप रकम तिरेर प्राप्त गर्दैआएको छ। उपलब्ध अनलाइन जर्नलमध्ये Project MUSE, JSTOR सशुल्क Subscribe गरिएको छ। यो वर्ष पनि NeLIC को सदस्यता नवीकरण गरेर चौतारीले e-resources हरूको उपलब्धता चौतारी पुस्तकालयमा जारी राखेको छ।

क्याटालग सुधार तथा अन्य काम

हाम्रो अनलाइन क्याटालगमा पुस्तक सर्च गर्दा देखिने कतिपय समस्या हल भएको छैन। दराजमा भएका कतिपय पुस्तकहरू सर्च गर्दा अनलाइन क्याटालगले देखाउँदैन। कारण अंग्रेजीकै पुस्तक पनि टाइप गर्दा स्पेलिङ गल्ती भइरहेको हुन्छ भने नेपाली पुस्तकका शीर्षक, लेखक वा अन्य की वर्डहरू रोमनमा टाइप गर्दा फरक फरक स्पेलिङ टाइप भएको छ। काम गर्ने क्रममा देखिएका गल्तीहरू लाइब्रेरियन आफैले पनि हटाउने गर्नुभएको छ भने चौतारी भित्रका अन्य प्रयोगकर्ताले त्यस्ता गल्ती भेटेमा लाइब्रेरियनलाई खबर गरी सच्याउने गरिएको पनि छ। यद्यपि यो अझै समस्याको रूपमा रहेकै छ। त्यसैले यो समस्याको केही हदसम्म भए पनि हल गर्ने उद्देश्यले यसै वर्षबाट नेपाली किताब जतिलाई

यूनिफाइडमा टाइप गरेर प्रविष्टी गर्न थालिएको छ। जसमा पुस्तकको शीर्षक पूरै नेपालीमा नै टाइप गरिन्छ भने लेखकको नाम थर अङ्ग्रेजीमा नै राखिन्छ। आर्थिक वर्षको अन्तमा सुरु गरिएको यस वर्ष यसरी प्रविष्टी गरिएका पुस्तकको संख्या करिब ५० ओटा छ। यस काममा मदन पुरस्कार पुस्तकालयका कर्मचारी पवन थापाजीले सहयोग गर्दै आउनुभएको छ। त्यस्तै, उपयुक्त ठाउँमा नभेटिएका पुस्तकहरूको बारेमा सूची बनाएर समय समयमा सोधीखोजी गर्ने काम पनि गर्ने गरिएको छ। चौतारी पुस्तकालय क्याटालगको अनलाइन डाटाबेस होस्टिङको लागि नेपालमा अनलाइन सपोर्ट दिने टेक आउट सोलुसन प्रा.लि. काठमाडौंसँग सम्झौता आ.व. २०७३/०७४ का लागि नवीकरण गरिएको छ।

स्टक भेरिफिकेसन

मार्टिन चौतारी पुस्तकालयमा यो वर्ष छुट्टै स्टक भेरिफिकेसन गरिएन। तर दराजको सरसफाइ गर्ने क्रममा केही हदसम्म स्टक भेरिफिकेसन भन्न मिल्ने गरी पुस्तक सही ठाउँमा भए नभएको तथा हराएको छ छैन भन्ने जाँच गरियो। त्यस क्रममा पुस्तकालयमा रहेका लगभग ५० ओटा पुस्तकका कार्डहरू भेटिए तर पुस्तकहरू नभेटिएपछि सोधीखोजी गरियो। त्यसमा केही पुस्तक भेटिए भने केही अझै खोजी भइरहेको छ।

सामग्री डिजिटाइजेशन

गत वर्षमा झैं यस वर्ष पनि डिजिटाइज्ड गर्ने काम निरन्तर नै चलेको थियो तर कर्मचारी अभावका कारण लक्ष्यअनुरूप काम हुन सकेन। Water Nepal, Rolamba, Friendship, CAMAD, Development Insight, Byabasthapan, Nepalese Economic Journal आदि जर्नलहरू केही मात्रामा भए पनि स्क्यान गर्ने कामहरू भए। तर पनि त्यसको काम अझ पूरा हुन सकेको छैन। स्टिल दराजमा राखिएका सबै आर्टिकलहरू स्क्यान भएका छैनन्। स्थानकै अभाव कम गर्ने उद्देश्यले एक भन्दा बढी भोल्युममा भएका पुस्तकहरू भने दराजबाट निरन्तर निकाल्ने काम भइरहेको छ। साथै न्यूज clippings मा रहेका फाइलहरूको news निरन्तर चेक भइरहेको छ र त्यस ठाउँबाट सोही फाइल हटाइ स्थानको चापलाई घटाउने काम पनि भइरहेको छ।

गत वर्ष साउन १ देखि फोटोकपि माग गर्ने पाठकलाई पाठकलाई सशुल्क पिडिएफ प्रदान गरियो। यस आवामा पिडिएफ र पुस्तकालय विलम्ब शुल्क बापत पुस्तकालयले रु. ९,१०० शुल्क उठायो।

बाइन्डिङ

यो आव म्यागेजिन मात्र बाइन्डिङ गर्न दिइएको छ। दैनिक र साप्ताहिक पत्रपत्रिकाका लागि भने आवश्यकता अनुसारको फाइल किनी सोही फाइलमा फाइलिङ गर्ने गरिएको छ। यस वर्ष सोही तरिकाबाट ११० ओटा दैनिक तथा साप्ताहिकका पत्रिकाहरू फाइलिङ भएका छन्। म्यागेजिन भने १९ थान बाइन्डिङ भएका छन्।

प्रयोगकर्ता

पुस्तकालयमा राएको गेट रजिष्टरमा यो आवभित्र १०७० जनाले आफ्नो नाम दर्ता गरेका छन्। यद्यपि सबैले रजिष्टरमा नाम नलेखे हुँदा आगन्तुकको संख्या योभन्दा केही बढी थियो भन्न सकिन्छ। पुस्तकालयले प्रदान गर्ने विभिन्न सेवामध्ये पत्रपत्रिकाका पुराना अंक हेर्ने प्रयोगकर्ताको संख्या मात्र ४०० भन्दा बढी रहेका छन्।

त्यस्तै पिडिएफ सेवा लिने लगभग १२०० जना छन्। अध्ययन कक्षमा इन्टरनेट सेवा लिने ३६५ जना भए। अध्ययन कक्षमा वाइफाइ तथा तारमार्फत इन्टरनेट सेवा लिने व्यक्ति पनि बढेको देखिन्छ। यी सबै तथ्यांकमा चौतारी सदस्य वा कर्मचारीले लिएको सेवा गणना गरिएको छैन। यो आवमा चौतारीका कर्मचारी, अनुसन्धाता तथा सदस्यहरूले ७०० पुस्तक घर लगेर पढेको पाइयो। यसमा रिन्यू गरेको संख्या गणना गरिएको छैन। इमेलमार्फत पटक पटक पुस्तक रिन्यू गर्ने सुविधा जारी राखिएको छ।

यो पुस्तकालयमा उपलब्ध सामग्री बारे जतिसक्दो धेरै पाठकले जानकारी पाउन् र प्रयोग गरुन् भनेर चौतारीले आफ्ना नियमित छलफल तालिकामार्फत अद्यावधिक सूचना दिने काम भइरहेको छ।

अन्य

२०७३ पुस २७ गतेबाट दुई महिनाका लागि मनोज खर्बुजाले पुस्तकालयमा इन्टर्नसिप गर्नुभएको थियो। उहाँलाई चौतारी पुस्तकालयमा पनि इन्टर्न अवधिमा स्क्यानको काम गर्न लगाइयो। साथै, सेल्भिड पनि गर्न लगाइएको थियो र पुस्तकालयमा कर्मचारी अभावका कारण रिडिड रुममा पनि काम गर्न लगाइएको थियो। चौतारीका एसिस्टेन्ट लाइब्रेरियन रमेश निरौलाले २०७३ असारदेखि लागू हुने गरी राजिनामा दिनुभएपछि उहाँले सम्हाल्नुभएको जिम्मेवारी लाइब्रेरी असिस्टेन्ट रेनुका गुरागाईलाई दिइयो। यसै बीच लाइब्रेरीमा अभाव कर्मचारी पूर्तिको लागि चैत २०७३ मा एक जना लाइब्रेरी असिस्टेन्टको दर्खास्त आह्वान गरिएको थियो। त्यसमा तीन जनाको आवेदन परेकोमा उहाँहरूको अन्तर्वार्ता लिँदा तीनै जना उम्मेदवार चित्त बुझ्दो नभएकोले कसैलाई पनि छानिएन। त्यसपछि चौतारी पुस्तकालयमा IT सम्बन्धी ज्ञान भएको जनशक्ति पनि आवश्यक भइरहेको हुनाले पुनः २०७४ असार तेस्रो हप्ता Library Assistant IT का लागि दर्खास्त आह्वान गरियो।

२। अनुसन्धान

२.१। राजनीतिक प्रवाह-पथ: लोकतन्त्र र शासनपद्धति

२.१.१ 'सत्य' र 'सत्यको खोजी'बारे भए-गरेका अभ्याससम्बन्धी अनुसन्धान (Truth Seeking related Research)

नेपाल सरकारले शान्ति प्रक्रियालाई सम्पन्न गर्ने क्रममा सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग र बेपत्ता छानबिन आयोग गठन गरी काम अघि बढाउन लागेको सन्दर्भमा मंसिर २०७१ देखि असार २०७२ सम्म मार्टिन चौतारीले इन्टरनेशनल सेन्टर फर ट्रान्जिशनल जस्टिस (आइसिटिजे) को आर्थिक सहयोगमा 'सत्य' र 'सत्यको खोजी' बारे नेपालका विभिन्न स्थान र समयमा भए-गरेका अभ्याससम्बन्धी अनुसन्धान गरेको थियो। अध्ययन क्रममा चौतारीका अनुसन्धानकर्ताहरूले आठ जिल्ला (झापा, कपिलवस्तु, वर्दिया, रुकुम, दैलेख, अछाम, धनुषा र सुर्खेत) का १०५ जना द्वन्द्वपीडित, राजनीतिक दलका सदस्य, नागरिक समाजका प्रतिनिधि, बुद्धिजीवी, पूर्वलडाकु आदिसँग कुराकानी गरी 'सत्य' का सम्बन्धमा उनीहरूको बुझाइ र संस्मरण संकलन गरी केलाउने काम गरिएको थियो। साथै, विश्लेषक सीके लालले नेपालमा राजनीतिक संस्कृति र सत्यबारे विचार-पत्र लेख्नुभएको थियो। सो विचार-पत्र र अनुसन्धेय अन्तर्वार्तामा आधारित भई सत्यबारे एउटा प्रतिवेदन सम्बन्धित दातृ संस्थालाई सन् २०१५ मा नै बुझाइएको थियो। तर दातृसंस्थाबाट निकै लामो समयसम्म प्रतिवेदनमाथिको टिप्पणी प्राप्त हुन नसकेका कारण प्रतिवेदन २०१७ मे मा मात्र प्रकाशन हुन सक्यो। अंग्रेजी र नेपालीमा प्रकाशित सो प्रतिवेदन आइसिटिजेको वेबसाइट (<https://www.ictj.org/sites/default/files/We%20Cannot%20Forget%20Book.pdf> तथा <https://www.ictj.org/sites/default/files/hami%20birsana%20sakdainau%20book.pdf>) र मार्टिन चौतारीको वेबसाइट (<http://www.martinchautari.org.np/files/Hami-Birsana-Sakdainau.pdf>) मा प्राप्त गर्न सकिन्छ। दुवै भाषाका प्रतिवेदन आइसिटिजेले प्रकाशन गरेको हो। यस परियोजनाअन्तर्गत गर्नुपर्ने अन्तिम चरणको काम राष्ट्रिय र क्षेत्रीय कार्यशालाको आयोजना थियो। सीके लालको विचार-पत्र र प्रकाशित प्रतिवेदनका आधारमा पोखरा (२५ मे २०१७) र सुर्खेत (८ जुन २०१७) गरी दुई ओटा क्षेत्रीयस्तरको र काठमाडौं (४ जुन २०१७) मा एउटा राष्ट्रियस्तरको छलफल कार्यक्रम आयोजना गरियो।

२.१.२ युद्धदेखि शान्तिसम्मको संक्रमण (Borderland Research)

यस परियोजनाअन्तर्गत मार्टिन चौतारीले स्कूल अफ ओरियन्टल एन्ड अफ्रिकन स्टडिज (सोआस) सँगको सहकार्यमा युद्धदेखि शान्तिसम्मको संक्रमणबारे अध्ययन प्रारम्भ गरेको छ। यो परियोजना, इकोनोमिक एन्ड सोसियल रिसर्च काउन्सिल (इएसआरसी), बेलायतको सहयोगमा सञ्चालित छ। डिसेम्बर २०१५ देखि नोभेम्बर २०१७ सम्म कायम रहने यस अनुसन्धान परियोजनाको मुख्य उद्देश्य संक्रमणकालीन राजनीतिक र आर्थिक-सामाजिक परिवर्तनलाई सूक्ष्म रूपमा बुझ्नु हो।

दुई वर्षको परियोजना अवधिमा कर्णाली अञ्चलको डोल्पा तथा तराईका सप्तरी र बर्दियाकेन्द्रित स्थलगत अध्ययन भइरहेको छ। संक्रमणकालको अवधिमा यी क्षेत्रका आर्थिक-सामाजिक पाटाहरू कसरी परिवर्तन भए र ती फेरबदलले राजनीतिक प्रक्रियामा के कस्तो प्रभाव पार्यो आदि प्रश्न वरिपरि अध्ययन केन्द्रित रहने छ। मूलतः अनुसन्धान परियोजनाले छानेका क्षेत्र र काठमाडौँबीचको अन्तरसम्बन्धको माध्यमबाट संक्रमणकालका विभिन्न पक्षहरूलाई बुझ्ने विश्वास अध्ययन परियोजनाको छ।

यो परियोजनाको एउटा उद्देश्य स्थानीय क्षेत्रमा सक्रिय विभिन्न पृष्ठभूमिका मध्यस्थकर्ताहरूको भूमिकाबारे अध्ययन गर्नु पनि थियो। यो परियोजनाअन्तर्गत यस आर्थिक वर्षमा स्थलगत अनुसन्धानमा समेटिएका तीनै जिल्ला डोल्पा, बर्दिया र सप्तरीका १० जना मध्यस्थकर्ताहरूको पहिचान गरी उनीहरूसँग गहन अन्तर्वार्ता गर्ने काम गरियो। ती अन्तर्वार्ताहरूलाई ट्रान्सक्राइब गर्ने काम हुँदैछ। त्यस्तै, यस अनुसन्धान परियोजना अन्तर्गत सप्तरीमा संघीयतासम्बन्धी बहसलाई तल्लो तहका जनताको जीविकोपार्जन र अन्तर्देशीय व्यापार तथा आर्थिक कारोवारसँग जोडेर स्थलगत अध्ययन गरिएको छ। बर्दियामा भने संक्रमणकालीन न्यायको प्रक्रियामा केन्द्रित हुन खोजिएको छ। युद्धबाट प्रभावित बर्दियाका गाउँहरू कसरी व्यवस्थित होम स्टेसहितको पर्यटकीय केन्द्रमा रूपान्तरित हुँदैछन् भन्ने विषयबारे यस क्षेत्रमा अध्ययन भइरहेको छ। डोल्पामा गरिएको अध्ययनले चाहिँ द्वन्द्वपश्चात्को समयमा त्यहाँका नागरिकको जीविकोपार्जनमा उत्तरी सीमा नाका र त्यस क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार निर्माण कसरी जोडिन आउँछन् भनेर हेर्नेछ। यी सबै अध्ययनले सन् २००७ पछिको संक्रमणकालीन जटिल राजनीतिमा सीमाले के कस्तो अर्थ बोक्छ भन्ने विषयमा विस्तृत चित्र दिनेछ भन्ने विश्वास गरिएको छ। यस परियोजनाअन्तर्गत अहिलेसम्म भएका प्रगति निम्न छन् :

- सम्बन्धित विषयमा प्रकाशित वा लेखिएका साहित्यको समीक्षा
- राष्ट्रिय नक्शांकनको केही अंश सम्पन्न
- दुई ओटा आधार-पत्रको मस्यौदा तयार
- चार ओटा जिल्ला (हुम्ला समेत) को प्रोफाइल तयार
- यार्चागुम्बाबारेको लेखको मस्यौदा तयार भई प्रकाशनका लागि समीक्षा गरिँदै
- मध्यस्थकर्ताहरूको अध्ययनसम्बन्धी सारांश पत्रको मस्यौदा अन्तिम चरणमा पुगेको
- पाँच जना मध्यस्थकर्ताहरूको जीवनी (life histories) तयार
- दुई ओटा सरोकारवालाहरूबीचको अन्तर्क्रिया सम्पन्न । यी अन्तर्क्रिया गत आ.व. मै इन्टरनेशनल अलर्ट तथा युनिभर्सिटी अफ वाथ र सोआससँगको सहकार्यमा आयोजना गरिएका थिए ।
- अनुसन्धान समूहका सदस्यहरू (सुजित कर्ण, कल्पना झा र भावना वली) चौतारीले गरेको अनुसन्धानको प्रस्तुतिका लागि श्रीलंकाको कोलोम्बोमा २५-२६ मा आयोजित कार्यशालामा सहभागी ।

यस परियोजनाअन्तर्गत तीनै ठाउँको स्थलगत अनुसन्धानको काम अझै जारी छ र त्यो अन्तिम चरणमा पुगेको छ। पाँच जनाको जीवनीसम्बन्धी अन्तर्वार्ताको प्रक्रिया सुरु भइसकेको छ जुन आउँदो आ.व. को पहिलो त्रैमासिक भित्र सम्पन्न भइसक्नेछ। अनुसन्धानसँगै प्रारम्भिक चरणको मस्यौदा लेखनको काम पनि सँगसँगै गरिएको छ। अनुसन्धानको काम

सकिएर प्राप्त तथ्यांकको एकसरो विश्लेषणपश्चात् यस वर्षको मध्यसम्ममा एउटा कार्यशाला आयोजना गरी सार्वजनिक छलफल गरिनेछ।

२.२। ज्ञान उत्पादन र वितरण

२.२.१ शिक्षा अनुसन्धान

२.२.१क अनुसन्धान र अन्तर्क्रियामार्फत नेपालमा उच्चशिक्षा सुधारबारे सार्वजनिक बहसको प्रवर्द्धन मार्टिन चौतारीले नेपालको उच्च शिक्षा सुधारबारे सार्वजनिक बहस अगाडि बढाउँदै आएको छ। उच्च शिक्षासम्बन्धी ओपन सोसाइटी फाउन्डेसनको आर्थिक सहयोग गत आव. मा नै समाप्त भएका कारण यस विषयमा पहिलेजति काम गर्न नपाइए तापनि उच्च शिक्षाकेन्द्रित विभिन्न अनुसन्धान तथा छलफललाई निरन्तरता दिइयो। उच्च शिक्षाबारे यस आर्थिक वर्षमा भएका प्रकाशन तथा छलफलको सूची तल दिइएको छ। प्रकाशित सामग्रीमध्ये केही गत वर्ष गरिएको अनुसन्धानको निरन्तरता थिए भने केही यस वर्षमै गरिएका अनुसन्धान हुन्।

प्रकाशन

उप्रेती, देवेन्द्र। सन् २०१६। शक्तिमा हुनेको पनि असफलता : विराटनगरमा विश्वविद्यालय स्थापनार्थ भएका प्रयास २०२३ .सं.वि)-२०४९ । (स्टडिज इन नेपाली हिस्ट्री एण्ड सोसाइटी २१(१): १५१-१८१।

उप्रेती, देवेन्द्र र लोकरञ्जन पराजुली । २०७३ । नेपालमा प्राज्ञिक अनुसन्धानका लागि आर्थिक पूर्वाधारको उपलब्धता: प्रारम्भिक टिप्पणी । समाज अध्ययन ११: १८७-२०८ ।

पराजुली, लोकरञ्जन, प्रत्यूष वन्त, प्रमोद भट्ट र देवेन्द्र उप्रेती । २०७३ । त्रिविमा चारै तिरवाट आर्कमण भइरहेको छ तीर्थ खनिया, उपकुलपति, त्रिभुवन विश्वविद्यालय, अन्तर्वाता । शिक्षक ९(१०१): २२-२५ ।

पराजुली, लोकरञ्जन, प्रत्यूष वन्त र देवेन्द्र उप्रेती । २०७३ । एकीकृत उच्च शिक्षा ऐन चाहिएला । कान्तिपुर ६ मंसिर, पृ. ६ ।

गुरुड, रुख । २०७४ । त्रिविका विद्यार्थीमा शोधको सकस । सेतोपाटी, २४ पुस । यो लेख निम्न वेबपेजमा उपलब्ध छ <http://archive.setopati.com/blog/६०५४०/> ।

Onta, Pratyoush, Devendra Uprety and Lokranjan Parajuli. 2016. No more of the same, please. *The Kathmandu Post*, 19 Sept, p.6.

यीबाहेक मध्यपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालयबारे गरिएको अनुसन्धानको उपजस्वरूप देवेन्द्र उप्रेतीको लेख समाज अध्ययन जर्नलको अंक १२ मा वर्ष प्रकाशनार्थ समीक्षा हुँदैछ।

छलफल

18 September 2016/२ असोज २०७३

त्रिविमा मेरा साढे तीन दशक

कृष्णबहादुर भट्टचन, समाजशास्त्री

20 November 2016/५ मंसिर २०७३

नेपाली विश्वविद्यालयहरूको स्वमित्व कसको ?

डा. मनप्रसाद वाग्ले, प्राध्यापक, काठमाडौं विश्वविद्यालय

18 December 2016/ ३ पुस २०७३

नेपालमा जर्नल खेती : नेप्लिज लिडिगवस्टिक्सको सन्दर्भ

भीम नारायण रेग्मी, त्रिभुवन विश्वविद्यालय

15 January 2017/२ माघ २०७३

वर्तमान नेपालमा विश्वविद्यालयको स्वायत्तता भनेको के हो ?

प्रा. रामेश्वर उपाध्याय , अध्यक्ष ,नेपाल प्राध्यापक संघ

प्रा. विद्यानाथ कोइराला, शिक्षाविद् र

डा. प्रत्यूष वन्त, मार्टिन चौतारी

5 February 2017/२३ माघ २०७३

विश्वविद्यालयमा संरक्षण लाभको बौद्धिकता : त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा मेरो अनुभव

डा . लयप्रसाद उप्रेती, मानवशास्त्र विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय

7 May 2017/२४ वैशाख २०७४

नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयमा राजनीतिक दल सम्बद्ध संघ/संगठनको प्रभाव

ऋषिराम अधिकारी, नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय

3 March 2017 ३० फागुन २०७३

खुला विश्वविद्यालय र यसका चुनौती

डा. प्रमोद ढकाल, अध्यक्ष, खुला विश्वविद्यालय कार्यदल

२.२.१ख विद्यालय शिक्षा

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा विद्यालय शिक्षाअन्तर्गत दुईओटा परियोजनाहरू कार्यान्वयनरत थिए — (१) नेपालका सार्वजनिक विद्यालयमा सिकाइको स्तर अभिवृद्धि (Improving the quality of learning in Nepal's public schools) (२) नेपालको शिक्षा क्षेत्रमा सार्वजनिक वित्तको गतिशीलता (Locating Public Finance Dynamics in Education in Nepal) । यी परियोजनाअन्तर्गत यस आर्थिक वर्ष निम्न क्रियाकलापहरू सम्पन्न भएका छन्।

१) नेपालका सार्वजनिक विद्यालयमा स्तर अभिवृद्धिसम्बन्धी परियोजना (Improving the quality of learning in Nepal's public schools)

फाउन्डेसन फर प्रोमोसन अफ ओपन सोसाइटी, न्यूयॉर्कको सहयोगमा सञ्चालित यस परियोजनाको मुख्य उद्देश्य परीक्षा र शिक्षण – सिकाईबीचका अन्तर्सम्बन्धबारे अध्ययन गर्नु रहेको छ। यस परियोजनाअन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७३।७४ मा निम्न कार्यहरू भए।

- नेपालका सार्वजनिक विद्यालयमा स्तर अभिवृद्धिबारे यस वर्ष सर्वेक्षण सम्पन्न गरियो। सर्वेक्षणमा विभिन्न आठ जिल्लाका – एसएलसीमा वि.सं. २०६८ देखि वि.सं. २०७० सम्म राम्रो प्रदर्शन गरेका चार जिल्ला ललितपुर, भक्तपुर, कास्की र बझाङ तथा राम्रो प्रदर्शन गर्न नसकेका चार जिल्ला: इलाम, सप्तरी, धनुषा र सल्यानलाई छनोट गरिएको थियो। यी जिल्लाको छनोट गर्दा शिक्षा मन्त्रालय, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयले उपलब्ध गराएको विद्यालयगत तथ्यांकलाई आधार मानिएको थियो। सर्वेक्षणमा ७४ ओटा विद्यालय छानिएका थिए। यी विद्यालयका प्रधानाध्यापक, शिक्षक, विधार्थी (कक्षा १०, ८ र ५) र विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष गरी कुल २०१३ जना सर्वेक्षणमा सहभागी थिए। त्यसै गरी सर्वेक्षण गरिएका विद्यालयको चेकलिष्ट पनि तयार गरिएको थियो। सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्यलाई प्रशोधन, सम्पादन गरी प्राप्त नतिजालाई विश्लेषण गर्ने कार्य अहिले भइरहेको छ।

साथै, यस सर्वेक्षणबाट प्राप्त प्रारम्भिक नतिजालाई ३१ मे २०१७ मा मार्टिन चौतारीको नियमित छलफलमार्फत सार्वजनिक पनि गरियो।

२) नेपालको शिक्षा क्षेत्रमा सार्वजनिक वित्तको गतिशीलता (Locating Public Finance Dynamics in Education in Nepal)

यस परियोजनाअन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७३।७४ मा सम्पन्न गरिएका कार्यहरू निम्न बमोजिम छन्।

- यस आर्थिक वर्षमा गत वर्षझैं विद्यावारिधि फेलोसिप छनोटमा परेका र चौतारीमा शिक्षा इकाईमा अनुसन्धान गर्ने अनुसन्धातालाई आवश्यकता अनुसारका विभिन्न विषयमा कक्षा सञ्चालन गरिएको थियो। यसअन्तर्गत यस वर्ष मार्टिन चौतारीमा १६ ओटा कक्षा सञ्चालन भएका थिए। र, आगामी आर्थिक वर्षमा पनि आवश्यकता अनुसार थप कक्षाहरू सञ्चालन हुनेछन्।
- मार्टिन चौतारीमा नोभेम्बर ६ र ७ मा सार्वजनिक वित्तको गतिशीलता परियोजनाअन्तर्गत कार्यशाला सम्पन्न भयो। उक्त कार्यशालामा परियोजनामा संलग्न मुख्य एवं सहायक अनुसन्धाता, पोस्टडक्टरल अनुसन्धाता एवं विद्यावारिधि शोधकर्ता उपस्थित हुनुहुन्थ्यो। कार्यशालामा परियोजनाको प्रगति विवरण अद्यावधिक गर्नुका साथै आगामी योजनाका बारेमा पनि छलफल भएको थियो।
- गत आर्थिक वर्षमा सुरु गरिएको शिक्षासम्बन्धी महत्त्वपूर्ण सामग्रीलाई संकलन गरी स्वयान गरेर मार्टिन चौतारीको वेबपेजमा अपलोड गर्ने कार्यलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइयो। यस आर्थिक वर्षमा नेपालको विद्यालय शिक्षासँग सम्बन्धित करिब पाँच दर्जन सामग्रीहरू (विभिन्न समयमा गठन भएका शिक्षा आयोगका प्रतिवेदन, स्कूल शिक्षासम्बन्धी ऐन, नियम, विनियम, निर्देशिका र अन्य) लाई स्वयान गरी मार्टिन चौतारीको वेबपेजमा अपलोड गरिएको छ। यो कार्यलाई आउने वर्षमा पनि निरन्तरता दिइने छ।
- यस आर्थिक वर्षमा मार्टिन चौतारीका अनुसन्धाताले नेपालको शिक्षा क्षेत्रमा सार्वजनिक वित्तको गतिशीलताबारे अनुसन्धान गरिरहेका छन्। यिनै अनुसन्धानमा आधारित रहेर १६-२८ जुलाई २०१७ मा सोसियल साइन्स बहाले आयोजना गरेको नेपाल र हिमालयसम्बन्धी छैठौँ वार्षिक काठमाडौँ सम्मेलनमा 'नेपालको शिक्षा क्षेत्रमा सार्वजनिक वित्तको गतिशीलता' बारे प्रमोद भट्ट, शकबहादुर बुढाथोकी र उमा प्रधान सम्मिलित अनुसन्धानमा आधारित प्यानल छलफल आयोजना गरिएको छ। साथै, राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना (२०२८ साल) बारे मार्टिन चौतारीका अनुसन्धाता लोकरञ्जन पराजुलीले गरेको अनुसन्धान-पत्र समेत सोही कन्फरेन्समा प्रस्तुत हुँदैछ। यसै गरी, परियोजनाअन्तर्गत विद्यावारिधि तहमा अनुसन्धानरत रेवत ढकाल, सञ्जय हमाल र कुलप्रसाद खनालले २३ र २४ अप्रिलमा मार्टिन चौतारीले आयोजना गरेको चौतारी वार्षिक सम्मेलनमा २०१७ मा रिसर्चिङ् स्कूल गभर्नेन्स् : रिसोर्स यूसेज, एकाउन्टीविलिटी एण्ड इन्क्लुजन इन नेपाली कम्युनिटी स्कूल' प्यानल छलफलमा आ-आफ्नो अनुसन्धान प्रस्तुत गरेका थिए।
- यस परियोजना अन्तर्गत गर्न लागिएको सर्वेक्षणका लागि सर्वेक्षण प्रश्नावली बनाउने कार्य अहिले अन्तिम चरणमा पुगेको छ। र, आगामी वर्ष उक्त सर्वेक्षण गरिने छ।

अन्य कार्यहरू

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा विद्यालय शिक्षाअन्तर्गत निम्न छलफलहरू सम्पन्न भए :

23 October 2016/७ कात्तिक २०७३

स्कूल किन असफल ? जोन हल्टको असफल स्कूलमाथि छलफल

प्रमोद भट्ट, मार्टिन चौतारी; सुदर्शन घिमिरे, प्रबन्ध समपादक/सञ्चालक, सिकाइ समूह र शरदचन्द्र वस्ती अनुवादक

26 July 2016/११ साउन २०७३

शिक्षण सिकाईमा आइसिटीको प्रयोग

दिनेश खनाल, उप-निर्देशक, शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र, शिक्षा मन्त्रालय;

चन्दन मिश्र, विद्यार्थी, न्यूयोर्क विश्वविद्यालय र अरू

9 August 2016/२५ साउन २०७३

शिक्षा ऐन आठौँ संशोधनमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति

कृष्ण थापा, सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ र नानीराम सञ्जेल, प्रधानाध्यापक, सरस्वती मा.वि. ललितपुर

16 August 2016/३२ साउन २०७३

Youth Volunteerism in Improving Education: An Experience of Teach For Nepal (TFN)

Shisir Khanal, Co-founder, TFN; Swastika Shrestha, Head of Training, TFN and Bijaya Mani Paudel, TFN Alumni

16 May 2017/२ जेठ २०७४

संघीयतामा विद्यालय शिक्षाको व्यवस्थापन

ईश्वरीप्रसाद पोखरेल, उपनिर्देशक, शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र, शिक्षा मन्त्रालय

30 May 2017/१६ जेठ २०७४

Learning for Exams: Findings from Martin Chautari's Survey 2017

Pramod Bhatta, Martin Chautari

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा विद्यालय शिक्षाअन्तर्गत निम्न प्रकाशनहरू सम्पन्न भए :

भट्ट, प्रमोद । २०७४ । स्कूल तहमा तहगत विभेद । शिक्षक १०(१०९): ७२ ।

भट्ट, प्रमोद । २०७३ । पठ्यारलागदो स्कूल दैनिकीको पुनरावलोकन । शिक्षक ९(१०३): ११-१३ ।

भट्ट, प्रमोद । २०७३ । एसएलसीमा अक्षरांकनको प्रयोग: यसै बढ्दैन शिक्षाको गुणस्तर । शिक्षक ९(१०२): ३०-३२ ।

Budhathoki, Shak Bahadur. 2016. Public Finance in Schools. *The Kathmandu Post*, 23 August, p. 7.

Budhathoki, Shak B., Pramod Bhatta and Devendra Uprety. 2016. A Bibliography on Governance, Public Finance Dynamics and Corruption in Nepal (with Special Reference to School Education) Available at: http://www.martinchautari.org.np/files/bibliography/A-Bibliography-on-Governance-Public-Finance-Dynamics-and-Corruption-in-Nepal_by_ShakB.Budhathoki-PramodBhatta-DevendraUprety.pdf

२.२.१ग । प्राज्ञिक अनुसन्धान लेखन कार्यशाला

आ.व. २०७१/७२ देखि नै सुरु गरिएको प्राज्ञिक अनुसन्धान लेखन कार्यशालाले यस वर्ष पनि निरन्तरता पाएको छ। यो कार्यशालाको मूल उद्देश्य नेपालमा एमए वा सोभन्दा माथिका शैक्षिक योग्यता हासिल गरी शोध लेखिसकेका व्यक्तिलाई उनीहरूले सम्पन्न गरिसकेका शोधमा आधारित रही जर्नल वा पुस्तकमा प्रकाशनयोग्य प्राज्ञिक लेखनका लागि सहयोग गर्नु हो। जनवरी २०१७ देखि प्राज्ञिक अनुसन्धान लेखन कार्यशालाको चौथो शृंखला सुरु गरिएको हो। यो शृंखलामा ९ जना अनुसन्धानकर्ताले नाम दर्ता गराएका थिए। तर २ जनाले बीचमै छोडेपछि ७ जनाको सहभागितासहित कार्यशाला जारी रहेको छ। यो कार्यशालाको संयोजन सुरुदेखि नै प्रत्युष वन्तले गर्दैआउनुभएको छ। यस कार्यशालामा सहभागीहरूले आफ्ना विभिन्न चरणमा पुगेका अनुसन्धानमूलक लेखको मस्यौदा प्रस्तुत गरेर भर्ना हुने गर्दछन् र त्यसैबारे कार्यशालाका सहभागी, मेन्टर तथा विभिन्न पियर रिभ्युअरले प्रदान गरेका सुझावका आधारमा परिमार्जन गर्दै लगी अन्त्यमा नाम चलेको जर्नलमा प्रकाशनयोग्य सामग्री तयार पार्छन्।

२.२.२। मिडिया अनुसन्धान शाखा

आ.व. २०७१/७२ को वैशाख सुरुदेखि चौतारीले फोर्ड फाउन्डेसनको सहयोगमा इन्टरनेटसम्बन्धी अनुसन्धान परियोजना सञ्चालन गर्दैआएको छ। पहिलेको परियोजना इन्टरनेटको पहुँच र प्रयोगको अवस्थामाथि केन्द्रित थियो। त्यसको अवधि दुई वर्ष भएकोले चैत मसान्त (१४ अप्रिल २०१६) मा सम्पन्न हुनुपर्ने भए तापनि भूकम्प, नाकाबन्दीको प्रत्यक्षअप्रत्यक्ष प्रभावका कारण निर्धारित समयभन्दा ७ महिना ढिला हुन पुगेको थियो। तसर्थ, नोभेम्बर २०१६ मा सो परियोजना सम्पन्न भई दातृ संस्था फोर्ड फाउन्डेसनलाई अन्तिम प्रतिवेदन बुझाइयो। यसै बीचमा इन्टरनेटसम्बन्धी अनुसन्धानको दोस्रो चरणका लागि सहयोग गर्न चौतारीले फोर्ड फाउन्डेसनसँग अप्रिल २०१६ मा अनुरोध गर्‍यो। यसअन्तर्गत इन्टरनेटको पूर्वाधारबारे अनुसन्धान गर्न भनी 'Framing Pathways to IT Infrastructure Development in Nepal' नामक परियोजनाका लागि प्रस्ताव पठाइएको थियो। यस प्रस्तावलाई सो संस्थाले सहयोग गर्ने भएपछि १ डिसेम्बर २०१६ देखि अर्को चरणको परियोजना सुरु गर्ने गरी फाउन्डेसनसँग २ वर्षका लागि सम्झौता भयो। चौतारीको मिडिया अनुसन्धान एकाईका अनुसन्धान तथा छलफलसम्बन्धी क्रियाकलापहरू त्यही परियोजनाको उद्देश्यअनुरूप सञ्चालन भइरहेका छन्। चौतारीले विगतमा गर्दैआएको मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन र युवा अनुसन्धान सम्मेलनलाई यस वर्षदेखि एकीकृत गरी चौतारी वार्षिक सम्मेलन बनाइएका कारण मिडिया केन्द्रित छुट्टै सम्मेलन भएन। त्यस्तै, मिडिया अध्ययन जर्नललाई पनि व्यापक विषय समेट्ने गरी *समाज अध्ययन* मा रूपान्तरित गरियो। यस आवामा मिडिया एकाइअन्तर्गत निम्नलिखित अनुसन्धान, प्रकाशन, छलफल/सेमिनारसम्बन्धी काम भएका छन् :

अनुसन्धान/प्रकाशन

गत वर्ष सुरु गरिएको इन्टरनेट परियोजनाका अध्ययन क्षेत्रहरू ताडतिड, चाँगुनारायण, प्रगतिनगर, पनौती र छत्रेबाझमा इन्टरनेटको प्राविधिक गुणस्तरसम्बन्धी अध्ययन यो वर्षमा सम्पन्न भयो। यस अनुसन्धानमा आधारित शोध संक्षेप अंग्रेजी र नेपालीमा प्रकाशित छ। सो शोध संक्षेपमा तोकिएका अनुसन्धान क्षेत्रहरूमा ल्याण्डलाइन र मोबाइल इन्टरनेट मोबाइल इन्टरनेट र इन्टरनेट चलाउन प्रयोग गरिने उपकरणको गुणस्तरबारे चर्चा गरिएको छ। शोध संक्षेपमा राष्ट्रिय आँकडाका मद्दतले नेपालीले गुणस्तरीय इन्टरनेट नचलाउनुमा कमजोर आर्थिक अवस्था प्रमुख बाधा रहेको तर्क गरिएको छ। उक्त शोधपत्रको नेपाली स्वरूप चौतारीको वेबसाइट http://www.martinchautari.org.np/files/Research_Brief-19_Nepali.pdf र अंग्रेजी स्वरूप <http://www.martinchautari.org.np/files/ResearchBrief19-The-Quality-Bottleneck.pdf> मा उपलब्ध छ।

यस अनुसन्धानको परिमार्जित र विस्तृत स्वरूप जर्नल लेखको रूपमा आउँदो आ.व.को पहिलो त्रैमासिकभित्र प्रकाशित हुँदैछ। यस जर्नल लेखको विषयवस्तु शोध संक्षेप १९ भन्दा केही फरक रहेको छ। जर्नल लेखमा नेपालमा सूचना प्रविधिको मद्दतले आर्थिक विकास हुने वातावरण नरहेको तर्क गरिएको छ। सो लेखको विवरण यसप्रकार छ : Regmi, Nischal. Expectations versus Reality – A Case of Internet in Nepal. *Electronic Journal of Information System in Developing Countries*. Vol. 82 No. 7, September 2017. To appear.

यस परियोजनाअन्तर्गत दोस्रो अनुसन्धानमा नेपालमा सूचना प्रविधिसम्बन्धी उपकरणहरूको आयातबारे तथ्यांक विश्लेषण गरिएको छ। सो विश्लेषणअनुसार सन् १९९० को दशकमा टेलिफोन पूर्वाधारमा ठूलो लगानी भएको थियो। दूरसञ्चार सेवाको उपभोगको निम्ति त्यसपछि कम्प्युटर र सम्बन्धित उपकरणको आयात निकै बढ्न थाल्यो। यो आयातको मात्रा सन् २००० मा चरमोत्कर्षमा पुगे तापनि तत्कालै सामान्य अवस्थामा झरेको थियो। त्यसपछि सन् २०१० मा आएर बल्ल कम्प्युटर र सम्बन्धित उपकरणको आयात सन् २००० को बराबरीमा पुग्यो। त्यसै गरी सन् २००७ देखि दूरसञ्चारसम्बन्धी उपकरणको आयात बढ्न थालेको र सन् २०१० पछि त सो आयात निकै तीव्र गतिमा बढ्दै गएको छ। सन् २००० को दशकमा को सँग इन्टरनेट छ वा छैन भन्ने प्रश्न प्रमुख थियो भने अहिले कोसँग

कुन स्पिडको इन्टरनेट छ भन्ने प्रश्न महत्वपूर्ण हुन थालेको छ। स्पिड/ब्याण्डविथले कति वा कस्तो प्रकारको सेवा उपयोग गर्न सकिन्छ वा सकिँदैन भनेर निर्धारण गर्छ। त्यसैले प्रयोग पाटोबाट हेर्दा नेपाली समाजमा नयाँ किसिमको विभेद बढ्दै गइरहेको छ भन्ने यो अध्ययनको निष्कर्ष छ।

यो लेखको पहिलो मस्यौदा तयार भएर अनुसन्धान समूहका सदस्यहरूबाट प्राप्त सुझावका आधारमा परिमार्जित मस्यौदा लेखिँदैछ। आउँदो वर्षमा यो लेख कुनै जर्नलमा प्रकाशनार्थ पठाइने छ।

इन्टरनेट परियोजनाअन्तर्गतको तेस्रो अनुसन्धान नेपालमा इन्टरनेटको प्रसारसम्बन्धी विभिन्न अध्ययनको तथ्यांक केलाउँदै इन्टरनेट प्रसारमा प्रभाव पार्ने तत्वहरूको पहिचान गर्ने विषयमा केन्द्रित छ। यस अनुसन्धानबाट एउटा जर्नल लेख र एउटा शोध संक्षेप निकालिने छ। जर्नल लेखको मस्यौदा तयार गरी अन्तिम रूप दिन लागिएको छ। यो लेखमा इन्टरनेटको प्रसारलाई जिल्ला र घरधुरीस्तरमा केलाइएको छ जिल्ला स्तरीय विश्लेषण राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र घरधुरीस्तरीय विश्लेषण Nepal Living Standards Survey 2012 मा आधारित छ। मोबाइल इन्टरनेटको विश्लेषण चाहिँ विभिन्न सरकारी निकायका प्रतिवेदन र प्रस्तुतिमा आधारित छ। जिल्ला र घरधुरी दुबै तहमा हेर्दा इन्टरनेटको पहुँच निकै असमान देखिएको छ। मोबाइल फोनको लोकप्रियताले पनि इन्टरनेटको समग्र प्रयोगमा उल्लेख्य वृद्धि भएको छैन, किनभने भने औसत मोबाइल इन्टरनेट प्रयोगकर्ताले निकै कम डाटा खर्च गर्ने गरेका छन्। त्यसमाथि मोबाइल इन्टरनेटको प्रयोगमा पनि ठूलो असमानता भेटिन्छ, यसको प्रयोग पनि शहरी क्षेत्रमा नै बढी छ। जिल्ला स्तरमा हेर्दा बिजुलीको पहुँच कम हुने क्षेत्रमा इन्टरनेटको पहुँच कम हुने देखिन्छ, तर बिजुली बढी भएका क्षेत्रमा चाहिँ के कारणले इन्टरनेटको पहुँचलाई असर पारेको छ भनेर कितान गर्न सकिँदैन। घरधुरीस्तरमा इन्टरनेटको पहुँच, बिजुलीको पहुँच र बिजुलीको खपतबीच मुख्य सम्बन्ध देखिन्छ। त्यसबाहेक इन्टरनेटको पहुँचको उच्च शिक्षा र पेशासित पनि सम्बन्ध रहेको देखिन्छ। समग्रमा भन्दा इन्टरनेटको पहुँचमा रहेको असमानता र समग्र आर्थिक-सामाजिक विकासमा रहेको असमानता दुबै एक-अर्कासँग गाभिएको देखिन्छ। मोबाइल इन्टरनेटबारे पर्याप्त तथ्याङ्क नहुनाले यसको प्रयोगमा रहेको असमानता के-केस्ता सामाजिक-आर्थिक कारकसित सम्बन्धित छ भन्ने विषयमा यो अध्ययनले केही भन्न सकेन।

यसै परियोजनाअन्तर्गत यो आर्थिक वर्षमा इन्टरनेट लगायत अन्य भौतिक पूर्वाधारसम्बन्धी 'Writings on ICT and Related Infrastructures – a Bibliography' शीर्षकमा एक सन्दर्भसूची तयार पारियो। यो सूची चौतारीको वेबसाइट http://www.martinchautari.org.np/files/bibliography/Writings-on-ICT-and-Related-Infrastructures_A-Bibliography.pdf मा प्रकाशित गरिएको छ। सन्दर्भसूची निम्न कार्यहरूमा उपयोगी हुनेछ।

१. नेपालको सूचना प्रविधि पूर्वाधारबारे नीति र क्रियाकलापको गति र दिशाबारे जानकारी पाउन।
२. पूर्वाधार विकासको दृष्टिबाट सडक, विद्युतीय उर्जा र सूचना प्रविधिको तुलनात्मक अध्ययन गर्न
३. स्थानीय सरोकारवालाहरूको साझेदारीमा राष्ट्रिय सूचना प्रविधिको योजना तयार पार्न।

यसै परियोजनाअन्तर्गत गर्नुपर्ने अर्को अनुसन्धान पनि यस आर्थिक वर्षको अन्त्यतिर सुरु गरिएको छ। नेपालमा दूरसञ्चार, बाटो र विद्युत, क्षेत्रको पूर्वाधारको इतिहासबारे तुलनात्मक अध्ययन गर्नु सो अनुसन्धानको उद्देश्य हो। यो अनुसन्धान सन् २०१७ नोभेम्बरसम्म सम्पन्न गरी शोध-संक्षेप प्रकाशन गर्ने योजना छ। साथै, जर्नल लेखको रूपमा पनि यो अनुसन्धानको नतिजा प्रकाशित गरिनेछ।

छलफल, सेमिनार, कार्यशाला र सम्मेलन

इन्टरनेटसम्बन्धी विभिन्न ३ ओटा कार्यशाला यो आवमा सम्पन्न भए। जसमध्ये २०-२१ सेप्टेम्बर २०१६ मा 'Dimensions of Internet Connectivity: Policy and Practice in Nepal' नामक कार्यशाला यलमाया केन्द्र पाटनमा आयोजना गरियो । सो कार्यशालामा दुई ओटा अनुसन्धानको प्रस्तुतिसहितका सेसन थिए भने इन्टरनेटका विविध पक्षसम्बन्धी तीन ओटा छुट्टाछुट्टै प्यानल छलफल आयोजना गरिएका थिए। साथै, एउटा फोटो प्रस्तुति र एउटा डकुमेन्ट्री प्रदर्शनी पनि कार्यशालामा समेटिएका थिए (कार्यशालाको तालिका अनुसूची ४ हेर्नुहोस्)। सो कार्यशालामा ५० जना सहभागी भएका थिए जसमध्ये १५ जना महिला थिए । त्यस्तै, २२ सेप्टेम्बर २०१६ मा 'सञ्जाल निर्माण र सहजीकरण' नामक कार्यशाला आयोजना गरियो। युसी परियोजनाका साझेदार संस्थाका लागि आयोजना गरिएको यस कार्यशालामा वर्तमान साझेदारी कायम राख्ने उपाय के के हुनसक्छ। आउँदो दिनमा कुन पक्षको के कस्तो भूमिका हुनसक्छ, साझेदार संस्थाभन्दा बाहिरका संस्थासँग कसरी मिलेर काम गर्न सकिन्छ भन्नेबारे अन्तर्क्रिया गरिएको थियो। यही कार्यशालामा दुई वर्षे साझेदारीको आत्ममूल्यांकन गर्ने काम पनि भयो। जसमा चौतारीका स्थानीय साझेदारहरू (नसंचा पुचः, पनौती; प्रगतिशील महिला समाज, चाँगुनारायण र हिमालय मिलन मा.वि. ताडतिड) का प्रतिनिधिहरूले चौतारीसँगको साझेदारीबाट आफूहरूले धेरै सिक्न पाएकोमा सन्तोष भएको र कुनै परियोजना नभएता पनि यसलाई दीर्घकालसम्म निरन्तरता दिनुपर्ने बताएका थिए। साथै, अनुसन्धानको साथसाथै समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने किसिमका (जस्तै क्षमता विकास, सचेतना, इन्टरनेटमा पहुँचका लागि सानै तहमा भए पनि स्थानीय पूर्वाधारको विकास आदि) गतिविधिहरू मिलेर गर्न पाएमा धेरै राम्रो हुने बताए। सो कार्यशालामा चौतारीसहित सबै संस्थाका गरी कुल १३ जनाको सहभागिता थियो। यस परियोजनाको पहिलो चरणको अन्तिम कार्यशाला (जसलाई 'रिपोर्टिङ कार्यशाला' भनिएको थियो) एक साझेदार संस्था (हिमालय मिलन मा.वि.) अवस्थित रहेको कार्यक्षेत्र कास्कीको ताडतिडमा १९ नोभेम्बर २०१६ मा सम्पन्न गरियो। चौतारीद्वारा गरिएको इन्टरनेटको पहुँच र प्रयोगबारेको स्थलगत सर्वेक्षणको नतिजा तथा यसै विषयको वृत्तचित्र प्रस्तुत गरी स्थानीय सरोकारवाला तथा आम सहभागीबीच छलफल गर्नु यो कार्यक्रमको मूल उद्देश्य थियो। त्यसबाहेक चौतारीलाई सो क्षेत्रमा अझै परिचित गराएर स्थानीय समुदायको मन जिन्न पनि यो कार्यशाला सफल भयो। सो कार्यशालामा ४४ जना सहभागी थिए जसमध्ये महिलाको संख्या २३ थियो।

यी कार्यशालाबाहेक चौतारीको नियमित छलफलअन्तर्गत अन्य ४ ओटा मिडियासम्बन्धी कार्यक्रम पनि यो आर्थिक वर्षमा आयोजना गरिए। ती यसप्रकार छन् :

24 July 2016/९ साउन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

पुरानो गाउँ नयाँ प्रविधि : हिमाली थलो ताडतिडमा इन्टरनेटको असमान प्रयोग

अर्जुन पन्थी, अनुसन्धाता, मार्टिन चौतारी

6 November 2016/२१ कात्तिक २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

ग्रामीण नेपालमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट : ब्रोडब्याण्ड मास्टर प्लान (सन् २०१६-२०२०) को मस्यौदामा के छ ?

पुरुषोत्तम खनाल, निर्देशक, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

27 December 2016/१२ पुस २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

विभाजित समाजमा पत्रकारिता

अमित ढकाल, प्रधान सम्पादक, सेतोपाटी

9 March 2017/२६ फागुन २०७३ (विहीबार, दिउँसो ३ बजे)

सञ्चार माध्यम र महिला : बदलिँदो स्वरूप

अमृता लम्साल, सञ्चार/मानवअधिकारकर्मी; सावित्री गौतम, स्तम्भकार; भृकुटी राई, पत्रकार

२.२.३ लोकतान्त्रिक नेपालमा गैर-सरकारी क्षेत्रको सबलीकरण (Strengthening Non-governmental space in Loktantrik Nepal)

एलायन्स फर सोसल डाइलगा (एएसडी) को आर्थिक सहयोगमा यो परियोजना २५ डिसेम्बर २०१६ देखि ३१ मे २०१७ सम्म सञ्चालन गरिएको थियो। यो परियोजनाको मुख्य उद्देश्य सन् १९५० पछिको नेपालमा मौलिक हक र विशेष गरी संगठित हुन पाउने तथा गैर-सरकारी संगठनहरू खोल्न पाउने स्वतन्त्रताको राजनीतिको अध्ययन गर्नु थियो। यो परियोजनाअन्तर्गत निम्न कार्यहरू सम्पन्न गर्ने लक्ष थियो :

१. संगठित हुन पाउने र वैचारिक तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रतासम्बन्धी मौलिक अधिकारबारे कानूनविद्हरूसँग छलफल।
२. विभिन्न छलफल कार्यक्रमको आयोजना र सान्दर्भिक छलफलहरूमा सहभागिता।
३. यो विषयबारे समाचार, रिपोर्ट, अन्तर्वार्ता छापन वा प्रसारण गर्न मिडियालाई उत्प्रेरित गर्नु।
४. लोकतन्त्र र नागरिक समाजबारे ऐतिहासिक विश्लेषणसहितको अनुसन्धान र त्यसमा आधारित लेख, शोध-संक्षेप र सन्दर्भसामग्रीहरू पत्रपत्रिका तथा अनलाईनमा प्रकाशन।

परियोजना अन्तरालमा मार्टिन चौतारीमा गैरसरकारी संगठनहरू तथा प्रस्तावित समाजकल्याण तथा विकास ऐनको मस्यौदामा केन्द्रित रहेर छलफल कार्यक्रमहरू आयोजना गरिए। त्यसै गरी चौतारीका अनुसन्धानकर्ताहरूले अन्यत्र आयोजना गरिएका छलफलमा पनि भाग लिए। लेखन र प्रकाशनको सवालमा परियोजना अवधिभर अनुसन्धानकर्ताहरूले अंग्रेजी र नेपालीमा पत्रपत्रिका तथा अनलाईनमा लेख प्रकाशित गरे। त्यसै गरी, एउटा शोध-संक्षेप तयार भइसकेको छ भने ऐतिहासिक विश्लेषणसहितको प्राज्ञिक लेख पनि तयार हुँदैछ। यसअन्तर्गत प्रकाशित भएका वा हुँदैगरेका सामग्री तथा सम्पन्न छलफलको विवरण यसप्रकार छ :

शोध-संक्षेप: यो शोध-संक्षेपको मुख्य उद्देश्य प्रस्तावित समाजकल्याण तथा विकास ऐन, २०७३ मा केन्द्रित रहेर नेपालमा गैरसरकारी संस्थाहरूप्रति राज्यको नीति तथा व्यवहारको विगतको लेखाजोखा र वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गर्दै र भविष्यमा देखापर्न सक्ने चुनौतीहरूको आँकलन गर्नु हो। साथै, शोध-संक्षेपले नेपालमा गैरसरकारी संगठनमार्फत कसरी लोकतन्त्रको सबलीकरण गर्न सकिन्छ भनेर सुझावहरू समेत दिएको छ। नीति संक्षेपको मुख्य खोज के हो भने नेपालमा हालका वर्षमा सरकार विभिन्न निर्देशनमार्फत् गैरसरकारी संगठनहरूप्रति कठोर हुँदैगइरहेको छ जसले पञ्चायतकालीन सामाजिक सेवा राष्ट्रिय समन्वय परिषद्को झल्को दिन्छ। नीति संक्षेपले के निष्कर्ष निकालेको छ भने यही सरकारी अनुदारताको पछिल्लो अध्यायका रूपमा समाजकल्याण तथा विकास ऐन, २०७४ को प्रादुर्भाव भएको हो। यो नीति संक्षेप जुलाईको अन्त्यसम्म तयार र प्रकाशित हुनेछ।

पत्रपत्रिका तथा अनलाईनमा प्रकाशित लेख :

Pratyoush Onta and Avash Bhandari. 10 Feb 2017. "CSOs in a Loktantrik Nepal" *The Kathmandu Post*, p. 6.

Avash Bhandari. 15 Feb 2017. "Calling for a Public Debate on CSOs" *Setopati*. Link available at:

<http://setopati.net/opinion/20550/Calling-for-a-Public-Debate-on-CSOs/>

Avash Bhandari and Pratyoush Onta. 24 Feb 2017. "Revisiting the NGO Numbers Debate" *The Kathmandu Post*, p. 6.

Pratyoush Onta and Avash Bhandari. 1 March 2017 "Why Nepali NGOs have to rely on foreign funds" *Setopati*.

Link available at: <http://setopati.net/opinion/20960/>

Ramesh Parajuli, Avash Bhandari and Pratyoush Onta. 30 Falgun 2073. "Niyantrit Samaj tarfa ko yatra" *Kantipur*, p. 7.

Onta, Pratyoush and Yogesh Raj. 3 July 2017. "Pluralistic publics in the age of social media", *The Kathmandu Post*, p. 6.

पराजुली, लोकरञ्जन, आभास भण्डारी र प्रत्यूष वन्त । २०७३ । नियन्त्रित समजतर्फको यात्रा । कान्तिपुर, ३० फागुन, पृ. ७ ।

आयोजित छलफल

मार्टिन चौतारीमा परियोजना अवधिभर यस विषयसँग सम्बन्धित निम्नलिखित ४ ओटा छलफल कार्यक्रमहरू आयोजना गरिए :

- ६ फेब्रुअरीमा अधिवक्ता राजु चापागाईं र मार्टिन चौतारीका आभास भण्डारीले 'प्रस्तावित समाजकल्याण तथा विकास ऐन, २०७३ को दायरा र सम्भावित परिणाम' विषयमा प्रस्तुति दिनुभयो ।
- १३ मार्चमा Pramod Dhakal, Chair of Open University Taskforce in NRNA ले "Open University of Nepal and Its Challenges" विषयमा प्रस्तुति दिनु भयो ।
- २२-२३ अप्रिल २०१७ मा आयोजित Chautari Annual Conference-2017 मा "नेपालमा संस्थागत स्वायत्तता: सामाजिक संस्था, प्रकाशन उद्योग र विश्वविद्यालय" विषयक प्यानल छलफलमा चौतारीका आभास भण्डारी तथा देवेन्द्र उप्रेती र मदन पुरस्कार पुस्तकालयका दीपक अर्यालले बोल्नुभयो ।
- २१ मे २०१७ मा राजेन्द्र महर्जनले "राजनीतिक दल र भ्रातृ संगठनबीचको सम्बन्ध : कत्तिको स्वायत्त, कत्तिको अधीनस्थ ?" शीर्षकमा आफ्नो प्रस्तुति दिनुभयो ।

अनुसन्धानकर्ताहरूले भाग लिएका छलफल र कार्यशाला :

१. कनकमणि दीक्षित र प्रत्यूष वन्तले ६ फेब्रुअरी २०१७ मा पाटन ढोकामा नागरिक समाजका अभियन्ताहरूबीच छलफल आयोजना गर्नु भयो । वन्तबाहेक सो छलफलमा चौतारीका तर्फबाट आभास भण्डारी, रमेश पराजुली र योगेश राज पनि सहभागी हुनुहुन्थ्यो ।
२. आभास भण्डारीले २३ फेब्रुअरीमा JuRI-Nepal, GoGo Foundation, and Institute for Governance and Development (IGD) ले योजना गरेको समाज कल्याण तथा विकास ऐन, २०७३ माथिको बहस कार्यक्रममा भाग लिनु भयो । स्थान : ट्रेड सेन्टर, थापाथली ।
३. प्रत्यूष वन्त र आभास भण्डारीले १५ मार्चमा Civil Society: Mutual Accountability Project ले आयोजना गरेको "Civil Society and Media Policies" छलफल कार्यक्रममा भाग लिनु भयो । स्थान : होटेल मनास्लु ।
४. आभास भण्डारीले मार्च २३ र २४ मा "Self-Regulation of Civil Society and Media: Comparative Perspectives and Nepali Solutions" विषयक कार्यशालामा भाग लिनु भयो । कार्यशालाको आयोजना Civil Society: Mutual Accountability Project ले गरेको थियो । स्थान : होटेल याक एन्ड यती ।
५. आभास भण्डारीले Civil Society: Mutual Accountability Project ले आयोजना गरेको को "Civil Society and Media" विषयक छलफलमा भाग लिनु भयो । स्थान : होटेल मनास्लु ।
६. आभास भण्डारीले जुलाई ७ मा "Accountability Practices within Civil Society Organization (CSOs) in Nepal: Problems and Prospects" विषयक कार्यशालामा भाग लिनु भयो । कार्यक्रम by Centre for Social Change (CSC) ले SAP Falcha, Babarmahal मा योजना गरेको थियो ।

२.२.४। भौतिक रूपान्तरण

२.२.४क। सन् २०१५ को भूकम्पपश्चात् प्रयोगमा आएका निर्माण सामग्री, प्रविधि तथा नीतिनियमबारे अध्ययन मार्टिन चौतारीले यो परियोजना ISET-Nepal सँगको सहकार्यमा सञ्चालन गरेको हो। सन् २०१६ को जुनदेखि डिसेम्बरसम्म सञ्चालन गर्ने गरी सुरु गरिएको यो परियोजना लक्षित समयभन्दा ढिला सुरु हुन पुगेकोले अनुसन्धानको प्रतिवेदन तयार भइनसक्दा जुन २०१७ सम्म यस परियोजनाको अवधि बढाइएको थियो। यसको उद्देश्य नेपालको निर्माण क्षेत्रमा प्रयुक्त सामग्री र प्रविधिमा आएको क्रमिक परिवर्तनलाई राज्य, बजार र समाजसँगको सम्बन्धसँग जोडेर अध्ययन गर्नु हो। यस अनुसन्धानबाट निम्न निर्माण सामग्री र यसको प्रयोगमा देखिएको अभ्यासबारे धरातलीय एवं ऐतिहासिक विश्लेषणको निम्न आधार तयार पार्न मद्दत पुगेको छ : क. ज्ञान, अभ्यास र क्षमता; ख. नीति; ग. नीति निर्माणमा ज्ञानको प्रयोग; घ. शासन र नियमनको प्रक्रिया। यस परियोजनाको क्रियाकलापअन्तर्गत उपलब्ध सन्दर्भ सामग्रीको समीक्षा गर्ने तथा नयाँ तथ्यांक संकलन गरिएको छ। सन्दर्भ सामग्रीको समीक्षाका क्रममा यससम्बन्धी उपलब्ध सामग्रीहरूको सूची तयार पारिएको छ जसमा सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रका सामग्री/अभिलेखहरू तथा फोटो पनि संलग्न गरिएको छ। दोस्रो क्रियाकलापअन्तर्गत केही मुख्य सरोकारवालाहरू (जस्तो, नियामक निकायका पदाधिकारी, व्यापारी, निर्माण व्यवसायी, उत्पादक, इन्जिनियर, ढुवानीकर्ता तथा सामग्री संकलक, कामदार वा मजदुर र उपभोक्ता) सँग अन्तर्वार्ता गरिएको छ। सो अन्तर्वार्ताका क्रममा सम्बन्धित व्यक्तिहरूसँग परम्परागत निर्माण सामग्रीको, उत्पादन, प्रयोग तथा नियमनसम्बन्धी विविध पक्षबारे उनीहरूले सँगालेका अनुभवबारे सोधखोज गरिएको छ। साथै, काठमाडौँ उपत्यकामा भूकम्पबाट प्रभावित केही खास संरचनाहरूको ऐतिहासिक अध्ययन गरिएको छ जसका आधारमा निर्माण सामग्री प्रयोगका सम्बन्धमा के कस्ता योजना बनाइएका थिए र कसरी कार्यान्वयन गरिए भन्ने पक्षबारे विश्लेषण गरिएको छ। इतिहासविद्, समाजशास्त्री र इन्जिनियर गरी तीन जनाको समूह यो परियोजनाअन्तर्गत अनुसन्धानरत थियो। यो आ.व. को अन्त्यसम्ममा अनुसन्धान प्रतिवेदनको मस्यौदा तयार पारी ISET-Nepal समक्ष पेश गरिएको छ भने यसै अनुसन्धानको एउटा उपजको रूपमा चौतारी जर्नल *सिन्हासका* लागि एउटा टिप्पणी बुझाइएको छ। सेप्टेम्बर २०१७ सम्ममा यो अनुसन्धानको अन्तिम उपजस्वरूप Discussion paper प्रकाशन गरिने छ। यसै परियोजनासँग सम्बन्धित उपज *सिन्हासको* प्राकृतिक विपद्सम्बन्धी विशेषाङ्क तयार गरिएको छ।

२.२.४ख। नेपाल-भारतबीच प्राज्ञिक र नीतिगत अनुसन्धान आदानप्रदान प्रवर्द्धन

यो परियोजना बीपी कोइराला नेपाल-भारत फाउण्डेशनको सहयोगमा सञ्चालित छ। प्राज्ञिक र नीतिगत अनुसन्धानमा संलग्न नेपाल र भारतका विशेषज्ञ तथा शोधार्थीहरूको र तिनीहरूबाट उत्पादित ज्ञानको आदानप्रदानका विद्यमान बाटो अझ फराकिलो पाउँदै लैजाने उद्देश्यले यो परियोजना सुरु गरिएको हो। २०७१ असोजदेखि २०७२ असारको नौ महिने अवधिमा चलने भनिए पनि परियोजना अन्तर्गतको आधाभन्दा बढी क्रियाकलाप सम्पन्न गरिसकेपश्चात् मार्टिन चौतारी र दातृ संस्थाबीच किस्ता भुक्तानीसम्बन्धी केही विषयमा कुरा मिल्न नसकेका कारण असार २०७२ देखि नै यो परियोजना अघि बढ्न सकेन। परियोजनाको सञ्चालनमा फाउण्डेशन तर्फबाट चौतारीले अपेक्षा गरे अनुसारको द्रुत र प्रभावकारी संवाद विनिमयमा पनि पहिल्यैदेखि समस्या देखिँदै आएको थियो। त्यसैले दुवैको सल्लाहमा परियोजना सञ्चालनका क्रममा चौतारीले आफ्नो स्रोतबाट खर्च गरिसकेको रकम फाउण्डेशनले बेहोर्ने सहमतिमा यो परियोजना स्थगित गर्ने निर्णय यही आ.व. मा गरिएको छ। रकम भुक्तानीको प्रक्रियाबारे सहमती भईसके पनि फाउण्डेशनको तर्फबाट यसको औपचारिक चिठी र अन्तिम भुक्तानी प्राप्त हुन बाँकी छ।

परियोजनाअन्तर्गत निर्धारित गतिविधिहरूमध्ये गम्भीर प्राज्ञिक विचार, क्रियाकलाप र शोधार्थीहरूको आदानप्रदान प्रवर्द्धनको उद्देश्य राखी निम्न कार्य असार २०७२ अघि नै सम्पन्न भएका थिए :

(अ) विगत ७० वर्षमा नेपाली अनुसन्धाताहरूले गरेका भारतसँग सम्बन्धित प्राज्ञिक उत्पादनको बृहत् सन्दर्भ-सूची निर्माण,

(आ) सोही अवधिमा भारतीय अनुसन्धाताहरूले नेपाल विषयमा गरेका प्राज्ञिक उत्पादनको बृहत् सन्दर्भ-सूची निर्माण,

(इ) यी दुई सन्दर्भसूचीका आधारमा चौतारीले तयार गरेको प्रारम्भिक समीक्षाउपर छलफल गर्न काठमाडौंमा कार्यशाला सञ्चालन,

(ई) नेपालको पूर्वाधार विकासमा भारतीय सहयोगबारे बृहत् सन्दर्भ-सूची निर्माण,

(उ) भारतको सहयोगमा सञ्चालित त्रिभुवन राजपथ र कोशी बाँधसँग सम्बन्धित अभिलेखको अध्ययन, र

(ऊ) यी दुई परियोजनामा संलग्न नेपाली योजनाविद्, प्राविधिक विशेषज्ञ, अरू तहमा बसी काम गरेका स्थानीय मानिस र परियोजना-प्रभावितहरू सँगको मौखिक इतिहास लेख स्थलगत सर्वेक्षण-भ्रमण र अनुसन्धान।

साथै, निम्न किसिमका कामहरू पनि आंशिक सम्पन्न भई बीचमै रोकिएको अवस्थामा छन् :

(क) काठमाडौंको कार्यशालामा उठेका बुँदाका आधारमा छ ओटा अनुसन्धान पत्र लेखाउने,

(ख) माथि (अ), (आ) र (ई) मा वर्णित सन्दर्भ-सूचीको विश्लेषण गर्ने,

(ग) उल्लेखित दुई ठूला परियोजना (त्रिभुवन राजपथ र कोशी बाँध) सँग सम्बन्धित नेपाल र भारतका अभिलेखालयमा उपलब्ध सामग्रीको अध्ययन गर्ने काम कुनै आंशिक रूपले सम्पन्न भएका र कुनै योजनाअनुसार सम्पन्न हुने अवस्थामा छन्।

यीमध्ये गत आ.व. मा तयार गरी अपलोड गरिएका उल्लेखित सन्दर्भ-सूची मार्टिन चौतारीको वेबसाइटको निम्न लिंकमा उपलब्ध छन् :

a) Budhathoki, Shak Bahadur and Ramita Maharjan. 2015. Bibliography of Nepali Scholarship on India. Available at http://www.martinchautari.org.np/files/BibliographyOfNepaliScholarshipOnIndia_15March2015.pdf;

b) Budhathoki, Shak Bahadur, Ramita Maharjan and Pratyoush Onta. 2015. Bibliography of Indian Scholarship on Nepal. Available at http://www.martinchautari.org.np/files/BibliographyOfIndianScholarshipOnNepal_15March2015.pdf.

c) Ghimire, Birat, Sambeg Panthi and Yogesh Raj. 2015. A Bibliography of Indian Contribution to the Infrastructure Development in Nepal: The Koshi Barrage and Tribhuvan Rajpath. 15 March <http://www.martinchautari.org.np/files/ABibliographyOfIndianContributionToTheInfrastructureDevelopmentInNepal.pdf> ।

३। प्रशासन

३.१। प्रशासन तथा वित्त

Danida Fellowship Center बाट पाँच वर्षको लागि Locating Public Finance Dynamics in Education in Nepal र Economic and Social Research Council बाट दुई वर्षको लागि Borderlands, Brokers and Peacebuilding in Sri Lanka and Nepal: War to Peace Transitions viewed from the margins परियोजनामा काम गर्न आर्थिक सहयोग प्राप्त भएबमोजिम यो आ.व. मा ती परियोजनाहरूलाई निरन्तरता दिइयो। Danida Fellowship Center सँग भएको सम्झौताअनुसार दोस्रो वर्षको लागि उपलब्ध रकमको बेग्लै लेखा परीक्षण गरी Danida Fellowship Center लाई बुझाइयो। बीपी कोइराला नेपाल-भारत फाउन्डेसनको सहयोगमा आ.व. २०७१/७२ मा सम्झौता गरिएको 'नेपाल-भारतबीच प्राज्ञिक र नीतिगत अनुसन्धान आदानप्रदान प्रवर्द्धन' सम्बन्धी परियोजना फाउन्डेसनबाट सम्झौताअनुसार उपलब्ध गराउनुपर्ने आर्थिक सहयोगको पछिल्ला किस्ता उपलब्ध नगराएपछि सो परियोजना अन्तर्गतका कार्यलाई यो वर्ष पनि निरन्तरता दिइएन। सो परियोजनालाई कसरी टुङ्ग्याउने भन्ने विषयमा भारतीय दुतावासका कर्मचारीहरूसँग

पटक पटक विमर्श गरी चौतारीले खर्च गरिसकेको रकम फाउन्डेसनबाट भराउने गरी सम्झौता अन्त्य गर्ने टुंगोमा पुगिएको छ। यही आ.व मा Ford Foundation बाट सर्वसंयोजकता सम्बन्धी अनुसन्धानलाई थप अघि बढाउन Framing Pathways to IT Infrastructure Development in Nepal नामक परियोजनामा सम्झौता भयो । यसको अवधि १ डिसेम्बर २०१६ देखि ३० नोभेम्बर २०१८ सम्म रहेको छ। त्यस्तै, यूनिडिपी नेपालबाट Ten Years of Peace in Nepal: Research Fellowship Program 2017 नामक परियोजना प्रस्ताव स्वीकृत भई १० महिनाको लागि तथा Alliance for Social Dialogue सँग गरिएको सेवा करार (Service contract) अन्तर्गत ५ महिनाको लागि कार्य गर्न आर्थिक सहयोग प्राप्त भयो। National Endowment for Democracy (NED) र मार्टिन चौतारीबीच Enhancing Capacity of Rights-based Advocates नामक परियोजनामा कार्य गर्न सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरिएको छ। समाजकल्याण परिषद्बाट यस परियोजनाको स्वीकृती ढिलो प्राप्त भएको कारण यो परियोजना २०७४ कात्तिकदेखि मात्र सुरु हुनेछ।

Ford Foundation बाट Connected Futures: Framing Interventions to Universal Connectivity in Nepal, ISET Nepal बाट April 2015 Earthquake: An examination of materials, construction technology and regulatory regime तथा ICTJ, Nepal द्वारा Research & Dialogue Series on Truth Seeking in Nepal नामक परियोजनाअन्तर्गत दिँदै आएको आर्थिक सहयोग यसै आ.व. देखि समाप्त भयो। Foundation Open Society Institute नामक संस्थाको आर्थिक सहयोगमा सञ्चालित Improving Quality of Learning in Nepali Public Schools नामक परियोजनाका केही कार्यहरू अझै बाँकी रहेको हुदाँ थप समयवधिको लागि राखेको प्रस्तावको जवाफ आउन बाँकी छ । FHI 360 लाई बुझाइएको Strengthening Civil Society in Nepal through Research, Publications and Advocacy प्रस्ताव सफल हुन सकेन।

यस आ.व. मा कार्यालय सहायकका रूपमा कार्य गर्न आयुषा श्रेष्ठलाई खुला प्रतिस्पर्धाबाट नियुक्त गरियो भने आन्तरिक तवरबाट अनुसन्धान सहायकका रूपमा रुखबहादुर गुरुङलाई सामान्य करारमा नियुक्त गरियो। छोटो अवधि करारमा नियुक्त कार्यालय सहायक दलबहादुर श्रेष्ठ र अनुसन्धाता निश्चल रेग्मीलाई सामान्य करारमा नियुक्त गरियो। लाइब्रेरी असिस्टेन्ट रेणुका गुरागाईंलाई परीक्षण कालपश्चात् सामान्य करारमा नियुक्त गरियो। यस आ.व. मा वरिष्ठ अनुसन्धाताको जिम्मेवारीसहित कार्य गर्न सुजित कर्णालाई, अनुसन्धान सहायकका रूपमा कार्य गर्न अस्मिता खनाल र इन्दु चौधरीलाई खुला प्रतिस्पर्धाबाट तथा आन्तरिक तवरबाट सह-अनुसन्धाताका रूपमा कार्य गर्न कल्पना झालाई विशेष करारमा तथा कार्यालय सहायकका रूपमा काम मनोज खर्बुजालाई आंशिक करारमा नियुक्त गरियो। कार्यालय सहायक अकंलाल चलाउनेलाई बोर्डरल्याण्डसम्बन्धी परियोजनामा काम गर्न काजमा पठाइयो। अनुसन्धाता देवराज हुमागाईंलाई चौतारीको अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिको सचिवको रूपमा अतिरिक्त कार्यभारसहित नियुक्त गरियो।

मार्टिन चौतारीको विभिन्न परियोजनाहरूमा काम गर्न आवश्यकताअनुसार फिल्ड सर्वेक्षक, परामर्शदाता तथा ईन्टनहरू नियुक्त गरिए। मार्टिन चौतारीलाई आवश्यक पर्नसक्ने कानूनी परामर्श प्रदान गर्न तथा मुख्य गरी चौतारीका विभिन्न परियोजना सञ्चालनका लागि समाजकल्याण परिषद्बाट स्वीकृति लिने सिलसिलामा आवश्यक काम गर्न अधिवक्ता योगिता राईलाई परामर्शदाताको रूपमा माघ २०७३ मा नियुक्त गरियो। उहाँले त्यस अघि पनि चौतारीका २ ओटा परियोजनाको स्वीकृति लिने काम गर्नुभएको थियो।

यही आ.व मा लाइब्रेरियन रमेश निरौला, वरिष्ठ अनुसन्धाता भास्कर गौतम र प्रमोद भट्ट तथा अनुसन्धान सहायक अस्मिता खनाल र इन्दु चौधरीद्वारा दिइएको स्वेच्छिक राजिनामा स्वीकृत गरियो।

मार्टिन चौतारीको Generic Salary Structure मा यस वर्ष कुनै परिमार्जन गरिएन तर गएको ६ वर्ष र आउँदो ३ वर्ष मार्टिन चौतारीमा हुनसक्ने अनुमानित खर्चलाई आधार मानी २ र ३ श्रेणी (Tier) का कर्मचारीहरूलाई मासिक पारिश्रमिकको क्रमशः ३ र ९ प्रतिशतका दरले मासिक अस्थायी राहत भत्ता प्रदान गरियो।

मार्टिन चौतारीको २०७३ असोज १४ गते बसेको साधारण सभाको निर्णयअनुसार लेखापरीक्षकमा प्रवीणध्वज जोशीलाई नियुक्त गरियो।

यही आ.व. मा चौतारीमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई कार्यालय तथा परियोजनाको कार्य सम्पन्न गर्न कार्यथलो बाहिर जाँदा दिइने स्थलगत भ्रमण खर्चसम्बन्धी विद्यमान बुँदामा कार्यसमितिको निर्णयअनुसार केही संशोधन गरियो। मार्टिन चौतारीको भान्सा कोठालाई थप व्यवस्थित बनाउन के गर्नुपर्छ भन्ने सिफारिश गर्न देवराज हुमागाई, प्रमोद भट्ट र रोजिना सिटौला सम्मिलित ३ सदस्यीय समिति गठन गरियो र सोसम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गरी सिफारिश गरिएका बुदाँहरू लागु गरियो। यो आवमा पनि सामान्य कर्मचारीको हकमा गरिने स्वास्थ्य बीमाको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइयो र बीमालेखअनुसार केही कर्मचारीले मेडिकल शुल्कअन्तर्गतको बीमित रकम पाए। आवश्यकता अनुसार विभिन्न नीति निर्देशिकाहरूलाई परिमार्जन गर्ने कार्यलाई यस आवमा पनि निरन्तरता दिइयो।

कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गर्न विगतका वर्षहरूमा झैं यो आ.व. मा पनि कर्मचारीहरूलाई विभिन्न कार्यशाला तथा तालिममा भाग लिन पठाइयो। कार्यालय सहायक दलबहादुर श्रेष्ठलाई काठमाडौँ भ्याली पब्लिक लाइब्रेरीद्वारा सञ्चालित लाइब्रेरी असिस्टेन्टसम्बन्धी ३ महिने तालिममा भाग लिन पठाइयो। लाइब्रेरी सहायक रेणुका गुरागाईले बेला बेला हुने लाइब्रेरीसम्बन्धी तालिम तथा बैठकमा सहभागिता जनाउनुभयो। अनुसन्धान निर्देशक योगेश राजले ५ डिसेम्बर २०१६ मा पाकिस्तानमा आयोजित "South Asian Consultation on Health Policy Institutions" नामक अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठीमा सहभागिता जनाउनुभयो। सह-अनुसन्धाता शकबहादुर बुढाथोकीले १४ र १५ सेप्टेम्बरमा Global Action Nepal, Center for Education Policy and Practice and Suryodaya Educational Foundation, Kathmandu ले धुलिखेलमा आयोजना गरेको "Retreat: Bottlenecks for Transforming School Education" मा भाग लिनुभयो। वरिष्ठ अनुसन्धाता लोकरञ्जन पराजुलीले ओपन सोसाइटी फाउन्डेसन अमेरिकाले १० मार्च २०१७ देखि १० मे २०१७ सम्मका लागि प्रदान गरेको Civil Society Award प्राप्त गरी अमेरिका जानुभयो। बोर्डरल्याण्डसम्बन्धी परियोजनामा कार्यरत कर्मचारी सुजित कर्ण, भावना ओली र कल्पना झा बोर्डरल्याण्डसम्बन्धी अप्रिलमा श्रीलंकामा आयोजित क्षेत्रीय कार्यशालामा भाग लिन श्रीलंका जानुभयो। अनुसन्धान निर्देशक प्रत्यूष वन्त अप्रिल २०१७ मा School of Oriental and African Studies द्वारा आयोजित "Violent Sway" परियोजना बैठकमा भाग लिन लन्डन जानुभयो। सोही अवसरमा Bournemouth University, UK मा Britain Nepal Academic Council द्वारा आयोजित Nepal Study Days मा भाग लिनुभयो र "Challenges to Studying Nepal in 2017: A Tentative Global Status Report Presented as a Set of Themes to Think About" शीर्षकमा प्रवचन दिनुभयो। साथै, उहाँले ७ देखि ९ जुलाईमा Chengdu, China मा Sichuan University द्वारा आयोजित International Symposium on Himalayan Studies मा भाग लिनुभयो। Action Against Hunger द्वारा ८ र ९ जुन २०१७ मा आयोजित International Conference on Child Health and Development मा सह-अनुसन्धाता देवेन्द्र उप्रेतीले भाग लिनुभयो। साथै, उहाँ र वरिष्ठ अनुसन्धाता लोकरञ्जन पराजुलीले पृथ्वीनारायण क्याम्पसद्वारा असार २२ र २३ मा आयोजित "नेपालमा समाजशास्त्रको प्राञ्जिक अभ्यास र समकालीन प्रवृत्तिहरू" कार्यशालामा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभयो। World Movement for Democracy (WMD) and the Center for the Study of Islam and Democracy (CSID) द्वारा ७ र ८ जुलाईमा आयोजित "Freedoms of Peaceful Association and Assembly : Access to Resource Workshop" मा प्रस्तुति दिन अनुसन्धाता देवराज हुमागाई ट्युनिसियाको राजधानी ट्युनिस जानुभयो। सह-अनुसन्धाता कल्पना झाले Center for the Study of Labor and Mobility (CFSLAM), Social Science Baha and UN Women ले १२ जुलाईमा आयोजना गरेको "A Study on Causes of Women's Migration to Foreign Employment and Ways to Reintegration into the National Labor Market" कार्यशालामा भाग लिनुभयो।

मार्टिन चौतारीको पुस्तकालयमा धमिराको प्रकोप फैलिएकोले पुस्तकालयको सामग्री सुरक्षाको लागि धमिरा नियन्त्रणसम्बन्धी कार्य सम्पन्न गरियो। चौतारीको प्राङ्गणमा रहेको जग्गामा यस आ.व. मा पनि निर्माण तथा मर्मत सम्भारसम्बन्धी कार्यहरू गरियो। काठमाडौँका मुख्य पुस्तक पसलहरूले चौतारीका पुस्तक सीधै खरिद गरी लैजाने बाहेक यो आ.व. मा पनि मार्टिन चौतारीको प्रकाशनको बजार प्रवर्द्धन गर्न, तिनलाई उपत्यकाबाहिर लैजान र बजारमा तिनको सुलभता बढाउनेसम्बन्धी कुनै संस्थासँग सम्झौता भएन। चौतारीका पुराना प्रकाशनहरूको स्टक क्लियरेन्स गर्न

सामाजिक सञ्जाल तथा वेबसाइटमार्फत प्रचारप्रसार गरी उल्लेख्य मात्रामा (५० प्रतिशतसम्म) छुट दिएर विक्री गर्ने रणनीति बनाइ लागू गर्न थालिएको छ।

चौतारीको कामलाई निरन्तरता दिन सहयोग आह्वान गरेबमोजिम विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाबाट यो आ.व. मा रु. २,८१,८७५ रुपैयाँ संकलन भयो। यो आ.व. मा चौतारीको कार्यकारी समितिले इकेन्द्र घर्ती मगर, शकबहादुर बुढाथोकी र घम्बरबहादुर नेपालीलाई नयाँ सदस्यता प्रदान गर्‍यो। यद्यपि नेपालीले सुरुमा आवेदन दिए पनि पछि सदस्यता लिनुभएन। त्यस्तै, पाँच जना सदस्यहरूले चौतारीको सदस्यता समयमा नवीकरण नगरेकोले उहाँहरूको सदस्यता खारेज गरियो। साधारण सदस्य मञ्जुश्री थापालाई संस्थापक सदस्यका रूपमा रूपान्तरण गरियो।

३.२ अनुगमन र मूल्यांकन

मार्टिन चौतारीमा छुट्टै औपचारिक अनुगमन तथा मूल्यांकन एकाई छैन। सन् २०१४ देखि चौतारीको वार्षिक अनुगमन तथा मूल्यांकन ढाँचा अद्यावधिक गरिएको थिएन। चौतारीको नयाँ पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (सन् २०१६-२०) को मस्यौदालाई अन्तिम रूप दिई यसै वर्ष कार्यसमितिबाट पास गरियो र त्यसै रणनीतिलाई आधार बनाएर यस आ.व. मा चौतारीको अनुगमन तथा मूल्यांकन ढाँचाको पहिलो मस्यौदा तयार पारिएको छ। यसलाई विभिन्न व्यक्तिको सुझावका आधारमा आउँदो आ.व. मा अन्तिम रूप दिइनेछ। यो ढाँचाअनुसार चौतारीका सबै एकाईअन्तर्गत सम्बन्धित वर्षमा उत्पादन/सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिइएका उपज (Outputs) हरूको संख्या आ.व.को सुरुमा उक्त ढाँचामा प्रविष्टी गरिन्छ र सो आ.व.को अन्तिममा लक्ष्य लिइएकामध्ये प्राप्त उपलब्धिहरू चढाएर अद्यावधिक गरिन्छ।

सबै एकाईले आफ्नो कार्यक्रम तय गर्ने र कार्यान्वयनको योजना पनि निर्माण गर्ने हुनाले समयमा गुणस्तरयुक्त कार्य सम्पन्न गर्ने दायित्व समग्रमा सम्बन्धित एकाईको रहन्छ। योजनाअनुसार सम्पन्न गर्न नसकेमा सोको जवाफदेही पनि सम्बन्धित एकाई नै हुन्छ। सम्बन्धित एकाईका विभिन्न कर्मचारी तथा अनुसन्धानकर्ताहरूलाई आ.व. को सुरुमा सम्झौता गर्दा दिइएको कार्य विवरण तथा सम्बन्धित एकाईको योजनाअनुसार कार्य भइरहेको वा हुन नसकेको बारे महिनाको कम्तीमा दुई पटक सम्बन्धित एकाईका संयोजकको उपस्थितिमा एकाईभित्र छलफल हुने गर्दछ। उक्त छलफलमा अगाडि नबढेको कामको सम्बन्धमा सम्बन्धित व्यक्तिलाई घच्चच्याउने तथा अगाडि कसरी जाने भन्ने विषयमा अल्पकालीन योजना बनाइन्छ। कामको प्रकृति तथा अवस्था मूल्यांकन गर्दै पूर्वयोजनामा परिमार्जन गर्नुपर्ने भएमा सबैको सहमतिमा परिमार्जन गरिन्छ। यो वर्ष चौतारीको कार्यसम्पादन तथा व्यवस्थापन संरचनाअनुसार चौतारीका विभिन्न एकाई प्रत्युष वन्त र योगेश राजलाई भाग लगाएर त्यसको नियमित अनुगमन तथा निर्देशनको जिम्मेवारी दिइएको थियो। योगेश राजको मातहतमा भौतिक रूपान्तरण, स्कूल शिक्षा र प्रशासन तथा वित्तीय एकाई; प्रत्युष वन्तको मातहतमा उच्च शिक्षा, मिडिया, पुस्तकालय, छलफल र प्रकाशनको जिम्मेवारी थियो।

गत वर्षको अन्तिम त्रैमासिकदेखि चौतारीमा कार्यरत अनुसन्धानकर्ताहरूको त्रैमासिक रूपमा छुट्टै बैठक बस्न थालिएको छ। यस बैठकमा अनुसन्धानकर्ताहरूले आफूले गरिरहेको अनुसन्धानसँग सम्बन्धित कार्यमा भएको प्रगतिको अद्यावधिक गर्ने तथा आफूलाई लागेका आफ्नो अनुसन्धानसम्बन्धी विषयमा छलफल गर्ने कस्ता समस्या आए भन्ने विषयमा अद्यावधिक जानकारी लिइन्छ। साथै आइपरेका समस्या समाधानका लागि के गर्न सकिन्छ भनी अन्य सहकर्मीबाट सुझाव लिने अवसरका रूपमा पनि यस किसिमको बैठकलाई उपयोग गर्न खोजिएको छ। यद्यपि चौतारी तथा अनुसन्धानकर्ताहरूको कामको प्रभावकारिता बढाउन यस्तो बैठकलाई कुन रूपमा आयोजना गर्ने भन्ने सम्बन्धमा अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिद्वारा प्रस्ट योजना बनाइँदै छ। अहिले चाहिँ अनुसन्धानकर्ताहरूले आफ्नो कामको बारेमा एकसरो अद्यावधिक जानकारी गराउनका लागि मात्र यो बैठक उपयोगी भएको छ।

यसरी चौतारीका विभिन्न एकाईअन्तर्गत हुने कामको आन्तरिक अनुगमन यो वर्ष पनि अनौपचारिक र औपचारिक तवरले भयो।

४. कार्य समिति

मार्टिन चौतारीको १५ औं वार्षिक साधारण सभा २०७३ असोज १४ मा सम्पन्न भएको थियो । सो सभाले चयन गरेको चौतारीका कार्यसमितिका सदस्य तथा पदाधिकारीहरूको नामावली निम्नानुसार रहेको छ ।

अध्यक्ष	योगेश राम मिश्र
सचिव	सुशील मैनाली
कोषाध्यक्ष	संगीता पाण्डे
सदस्य	कुमार पाण्डे
	कृष्णप्रसाद अधिकारी
	कैलाश रानी राई
	सृजना सुब्बा

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : मार्टिन चौतारीले आ.व. २०७३-७४ मा आयोजना गरेका नियमित छलफलको विवरण

क. अनुसन्धान छलफल शृंखला (आइतबारे)

17 July 2016/२ साउन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Kartik Nach of Patan: A Touristic Point of View

Jharna Joshi, Coordinator, Alliance for Ecotourism

24 July 2016/९ साउन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

पुरानो गाउँ नयाँ प्रविधि : हिमाली थलो ताडतिडमा इन्टरनेटको असमान प्रयोग

अर्जुन पन्थी, अनुसन्धाता, मार्टिन चौतारी

31 July 2016/१६ साउन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Rural Healthcare Experience in Post-earthquake Nepal: A Critical Analysis

Bicram Rijal, Simon Fraser University, Canada

7 August 2016/२३ साउन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Critical Reflection on the Momentous Year 2015 from Youth Perspective

Brabim Kumar, Association of youth organizations Nepal

14 August 2016/३० साउन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Climate Change as a Human Problem: Scale and Cultural Organization Perspective

Pasang Yangjee Sherpa, The New School

21 August 2016/५ भदौ २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Nepalese Seasons: Rain and Ritual

Gautama Vajracharya, Visiting Guest Curator, Rubin Museum of Art, New York

28 August 2016/१२ भदौ २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Towards New Horizons for the Gandharbas: Changing Identities amid Social Transitions

Dr. Izumi Morimoto, Meiji Gakuin University, Japan

4 September 2016/१९ भदौ २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Nepal's Remittance Economy: Prospect and Retrospect

Shakeel Gavioli-Akilagun, University of York

11 September 2016/२६ भदौ २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Loktantra and the Challenges to the Idea of Open Society in Nepal - IV

Bureaucracy and its Relationship to the Idea of Open Society

Jainendra Jeevan, Political Commentator and Krishna Gyawali, Former Secretary, Government of Nepal

18 September 2016/२ असोज २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

त्रिविमा मेरा साढे तीन दशक

कृष्ण बहादुर भट्टचन, समाजशास्त्री

25 September 2016/९ असोज २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

Imaginations of Road: Process and Everyday Experiences of Road Building in Mugu

Tulsi Sharan Sigdel, Researcher, Infrastructure of Democracy (IOD)

2 October 2016/१६ असोज २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

वैदेशिक रोजगारीमा जाने परिवारमा गैर-वैवाहिक सम्बन्ध र सम्बन्ध-विच्छेद : मिडियाका कथ्य र अध्ययनका तथ्य
महेशराज महर्जन, स्वतन्त्र अनुसन्धानकर्ता

23 October 2016/७ कात्तिक २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

स्कूल किन असफल ? जोन हल्टको असफल स्कूलमाथि छलफल

प्रमोद भट्ट, मार्टिन चौतारी, सुदर्शन घिमिरे, प्रबन्ध समपादक/सञ्चालक, सिकाइ समूह र शरदचन्द्र वस्ती अनुवादक

6 November 2016/२१ कात्तिक २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

ग्रामीण नेपालमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट : ब्रोडब्याण्ड मास्टर प्लान (सन् २०१६-२०२०) को मस्यौदामा के छ ?

पुरुषोत्तम खनाल, निर्देक, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

13 November 2016/२८ कात्तिक २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Depopulation and Land Abandonment in the Rural Hills of Western Nepal

Chhabi Lal Chidi, Lecturer, Central Department of Geography, TU

20 November 2016/५ मंसिर २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

नेपाली विश्वविद्यालयहरूको स्वामित्व कसको ?

डा. मनप्रसाद वाग्ले, प्राध्यापक, काठमाडौं विश्वविद्यालय

27 November 2016/१२ मंसिर २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Constructing Ethnic Identity: The Case of Magars in Nepal

Shyamu Thapa, Lecturer, Central Department of Anthropology, TU

4 December 2016/१९ मंसिर २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

थारू 'एक्टिभिज्म' वरिपरी ज्ञान उत्पादनको सन्दर्भ

गोपाल दाहित, लेखक/राजनीतिज्ञ

11 December 2016/२६ मंसिर २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

No Discussion due to the Mahesh Chandra Regmi Lecture 2016

18 December 2016/३ पुस २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

नेपालमा जर्नल खेती : *नेप्लिज लिङ्ग्विस्टिक्सको* सन्दर्भ

भीम नारायण रेग्मी, त्रिभुवन विश्वविद्यालय

25 December 2016/१० पुस २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

यासांगुम्बाको व्यापारमा नाफाको बाँडफाँड : माओवादी द्वन्द्व र त्यसपछिको अवस्था
मधुसुदन सुवेदी, त्रिभुवन विश्वविद्यालय/मार्टिन चौतारी

1 January 2017/१७ पुस २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

नयाँ दिल्लीमा श्रम बजार, सांस्कृतिक राजनीति र नेपाली घरेलु महिला कामदार
चूडामणि बस्नेत, समाजशास्त्र विभाग, साउथ एसियन युनिभर्सिटी

8 January 2017/२४ पुस २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

नेपालमा राजनीतिक दलहरूको अपारदर्शी आर्थिक कारोवार
तिलक पाठक, पत्रकार, कान्तिपुर

15 January 2017/२ माघ २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

वर्तमान नेपालमा विश्वविद्यालयको स्वायत्तता भनेको के हो ?

प्रा. रामेश्वर उपाध्याय, अध्यक्ष, नेपाल प्राध्यापक संघ

प्रा. विद्यानाथ कोईराला, शिक्षाविद् र

डा. प्रत्यूष वन्त, मार्टिन चौतारी

22 January 2017/९ माघ २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Nepalese Studies in a Diasporic Frame

Bed P Giri, Dartmouth College, USA

29 January 2017/१६ माघ २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Co-constructing Claimant Testimony and Victimhood in the US Asylum Documentation and Witness Preparation Procedure

Tina Shrestha, Postdoctoral Fellow Asia Research Institute, National University of Singapore

5 February 2017/२३ माघ २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

विश्वविद्यालयमा संरक्षण लाभको बाँडफाँड : त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा मेरो अनुभव

डा. लयप्रसाद उप्रेती, मानवशास्त्र विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय

12 February 2017/१ फागुन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

नेपालको सन्दर्भमा भौतिक पूर्वाधार र आर्थिक विकास

डा. रुद्र सुवाल, उप-महानिर्देशक, सामाजिक तथ्याङ्क महाशाखा, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

19 February 2017/८ फागुन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

लोकतान्त्रिक समाज निर्माणका चुनौती शृंखला – ९

Scope and Ramifications of the Proposed Social Welfare and Development Act, 2073
Raju Chapagai, Advocate and Avash Bhandari, Martin Chautari

26 February 2017/१५ फागुन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

State Recognition and Emerging Trends of Modernization of Tibetan Medicine in Nepal
Gaurav Lamichhane, South Asia Institute, University of Heidelberg, Germany

5 March 2017/२२ फागुन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

यौनिकता र अभिव्यक्ति

अस्मिना रञ्जित, कलाकार; कृपा जोशी, कमिक आर्टिष्ट, मिस मोटी; सायरा कार्की, चौकठ
सहजकर्ता : शुभ कायस्थ, चौकठ

12 March 2017/२९ फागुन २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

No Discussion due to Holi Festival

19 March 2017/६ चैत २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

नेपालमा नारीवादका परिवर्तित आयामहरू

अमिना सिंह, अध्यापक; अर्चना थापा, अक्षर प्रकाशन र दुर्गा थापा, निलहिरा समाज
सहजकर्ता : दिप्ती शेरचन, स्वतन्त्र अनुसन्धाता

26 March 2017/१३ चैत २०७३ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

मातृभाषा र महिला

रिता राई, संचारकर्मी; लक्ष्मी महर्जन-देवकोटा, मानव अधिकारकर्मी
सहजकर्ता : प्रणिका कोयू, चौकठ

2 April 2017/२० चैत २०७३) आइतबार, दिउँसो ३ बजे(

Research Seminar Series

Transnational Mobilities and Cosmopolitan Transformations in Thamel
Benjamin Linder, University of Illinois at Chicago
(Discussion will be in English)

9 April 2017/२७ चैत २०७३) आइतबार, दिउँसो ३ बजे(

Research Seminar Series

Through the Lens of Women: Portrayal of Male Characters in Nepali Women's Narratives
Indira Mishra, Tribhuvan University

16 April 2017/३ वैशाख २०७४)आइतबार, दिउँसो ३ बजे(

Research Seminar Series

Changing Livelihoods and Alternative Modernities: Experiences of Longitudinal Studies (1989-2016) in West Central Nepal

Jagannath Adhikari, Australian National University

23 April 2017/१० वैशाख २०७४)आइतबार, दिउँसो ३ बजे(

Research Seminar Series

There is no regular discussion due to Chautari Annual Research Conference

30 April 2017/ १७ वैशाख २०७४)आइतबार, दिउँसो ३ बजे(

Research Seminar Series

दाउराबाट निस्कने धुवाँले स्वास्थ्यमा परेको असर: अनेककोटको अध्ययन

मनिषा पोखरेल, स्कीम कलेज

7 May 2017/२४ वैशाख २०७४ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयमा राजनीतिक दल सम्बद्ध संघ/संगठनको प्रभाव

ऋषिराम अधिकारी, नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय

14 May 2017/३१ वैशाख २०७४ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

There is no Regular Discussion due to Local Level Election

21 May 2017/७ जेठ २०७४ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

राजनीतिक दल र भ्रातृ संगठनबीचको सम्बन्ध : कतिको स्वायत्त, कतिको अधीनस्थ ?

राजेन्द्र महर्जन, स्तम्भकार

28 May 2017/१४ जेठ २०७४ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

नेपालको समाज विज्ञानसम्बन्धी अनुसन्धानमाथि उपस्थित यक्ष

प्रश्न : हाम्रा अनुसन्धानहरूको सामाजिक प्रभावको प्रश्नमा हामी कहाँ छौं ?

डा. लोक भट्टराई, समाजशास्त्री तथा विकासविद्

4 June 2017/२१ जेठ २०७४ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

प्राज्ञिक भूमण्डलीकरणको वर्तमान अवस्थामा नेपाल अध्ययनका केही बान्कीहरू

प्रत्यूष वन्त, मार्टिन चौतारी

11 June 2017/२८ जेठ २०७४ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

नेपालको पश्चिम पहाडी क्षेत्रमा घट्दो जनसंख्या र ग्रामीण भूमि परित्याग

छत्रिलाल चिदी, उप-प्राध्यापक, भूगोल केन्द्रीय विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय

18 June 2017/४ असार २०७४ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

नेपालमा 'एनजीओ एक्टिभिज्म'को चुनौती : मधेसको कोणबाट
तुलानारायण साह, अभियन्ता/नेपाल मधेस फाउन्डेसन

25 June 2017/११ असार २०७४ (आइतबार, दिउँसो ३ बजे)

Research Seminar Series

Neoliberalism, Language Ideology & Multilingualism in Nepal: Implication for Social Justice & Epistemic Access
in Language Education Policy
Prem Phyak, TU

2 July 2017/१८ असार २०७४) आइतबार, दिउँसो ३ बजे(

Research Seminar Series

Children's Oral Language and Literacy Skills: An Ethnographic Study in Nepal
Meenakshi Dahal, PhD Candidate, Kathmandu University

9 July 2017/२५ असार २०७४) आइतबार, दिउँसो ३ बजे(

Research Seminar Series

शारीरिक अपाङ्गता भएका महिलाको यौनिकता
शुभ कायस्थ, चौकठ

16 July 2017/१ साउन २०७४) आइतबार, दिउँसो ३ बजे(

Research Seminar Series

दुर्गम उत्तरी सिमावर्ती इलाकामा दैविक सत्तामा निर्भर जीवन पद्धति
छक्क बहादुर लामा, शोधकर्ता, हिमालयन अध्ययन, संरक्षण र दिगो विकास

23 July 2017/८ साउन २०७४) आइतबार, दिउँसो ३ बजे(

Research Seminar Series

नेपालको सन्दर्भमा फुर्सद : एक समाजशास्त्रीय अध्ययन
कल्याण भण्डारी, युनिभर्सिटी अफ वेस्ट अफ स्कटल्याण्ड, य"के

30 July 2017/१५ साउन २०७४) आइतबार, दिउँसो ३ बजे(

Research Seminar Series

The Constitution of Nepal 2015 and the Hindu Identity Politics: Coming Full Circle of the *Asli* Hindusthan Project
Founded by the King Prithvi Narayan Shah
Dambar Chemjong, Lecturer, Central Department of Anthropology, Tribhuvan University

ख. मंगलबारे समसामयिक छलफल शृंखला

19 July 2016/४ साउन २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

[*Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?*](#)

कर्णाली क्षेत्र विकास : एक रणनीतिक फ्रेमवर्क
पृथ्वीराज लिगल, अध्यक्ष, पोलिसी रिसर्च एण्ड डेभलपमेन्ट (प्राड) नेपाल

26 July 2016/११ साउन २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

शिक्षण सिकाईमा आइसिटीको प्रयोग
दिनेश खनाल, उप निर्देशक, शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र, शिक्षा मन्त्रालय,
चन्दन मिश्र, विद्यार्थी, न्यूयोर्क विश्वविद्यालय, र अरू

2 August 2016/१८ साउन २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

Discussion Series on Traditional Art of Nepal

मुक्तिसिंह थापा : जीवन र कृति
मुक्तिसिंह थापा, परम्परागत चित्रकार

9 August 2016/२५ साउन २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ वजे)

शिक्षा ऐन आठौँ संशोधनमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति
कृष्ण थापा, सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ र नानीराम सञ्जेल, प्रधानाध्यापक, सरस्वती मावि ललितपुर

16 August 2016/३२ साउन २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ वजे)

Youth Volunteerism in Improving Education: An Experience of Teach For Nepal (TFN)
Shisir Khanal, Co-founder, TFN; Swastika Shrestha, Head of Training, TFN and Bijaya Mani Paudel, TFN Alumni

23 August 2016/७ भदौ २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ वजे)

Loktantra and the Challenges to the Idea of Open Society in Nepal - I
Loktantra and the Challenges to the Idea of Open Society in Nepal
Pitamber Sharma, Former Professor, Tribhuvan University/Formal, Vice-Chair, National Planning Commission

30 August 2016/१४ भदौ २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ वजे)

[Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?](#)

कर्णालीमा खाद्य सहायताको राजनीति : आदिदेखि आजसम्म
मङ्गल लामा, अध्यक्ष, नेपाल चाडना चेम्बर अफ कमर्श एण्ड इण्डस्ट्रिज र पेमा वाङ्मोचन डोल्पो, डोल्पो समाज

6 September 2016/२१ भदौ २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ वजे)

Discussion Series on Traditional Art of Nepal

ज्ञानकर बज्राचार्य : जीवन र कृति
ज्ञानकर बज्राचार्य, परम्परागत चित्रकार

13 September 2016/२८ भदौ २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ वजे)

Book Discussion

अजय दीक्षितको नेपालमा विपद
हरिकृष्ण श्रेष्ठ, प्राध्यपक/जलशास्त्री, नेपाल इन्जिनियरिङ कलेज

20 September 2016/४ असोज २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ वजे)

No discussion due to a Workshop on Universal Connectivity

27 September 2015/११ असोज २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ वजे)

बलिको विरोध किन ?
मृगेन्द्र सुवेदी, तन्त्र अनवेषक र डा. सिद्धीवीर कर्माचार्य, भक्तपुर तलेजुका पुजारी नाइके
टिप्पणीकर्ता : सृष्टिसिंह श्रेष्ठ, जनसम्पर्क निर्देशक, एनिमल नेपाल

4 October 2016/१८ असोज २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ वजे)

Discussion Series on Traditional Art of Nepal

नारायणलक्ष्मी श्रेष्ठ : जीवन र कृति
नारायणलक्ष्मी श्रेष्ठ, परम्परागत चित्रकार

18 October 2016/२ कात्तिक २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ वजे)

[Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?](#)

Lilumati's Diary (45 min, Nepal 2014)

Gorakh Bista, Director

25 October 2016/९ कार्तिक २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

Camera Indica Revisited: Popular Photography in the 21st Century
Christopher Pinney, Professor, University College London

8 November 2016/२३ कार्तिक २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

Film Show and Discussion

My Left Foot (103 Mins 1989, Ireland) Directed by Jim Sheridan

15 November 2016/३० कार्तिक २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

कैलाश राईद्वारा सम्पादित *पहिचानको खोजी : आदिवासी जनजाति महिलाका सामाजिक, सांस्कृतिक र राजनीतिक सन्दर्भ (२०१६-२०७३)* माथि छलफल
जनक राई, त्रिभुवन विश्वविद्यालय र नारायणी देवकोटा, लेखक

22 November 2016/७ मंसिर २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

सार्वजनिक निकायमा जवाफदेहिताको अवस्था

भानुप्रसाद आचार्य, पूर्व महालेखापरीक्षक

29 November 2016/१४ मंसिर २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

योगी नरहरिनाथ:का योगदानको संरक्षण संवर्द्धनको प्रयास

योगी श्रीषनाथ, अध्यक्ष; योगी व्याघ्रवेदनाथ, वरिष्ठ उपाध्यक्ष र विश्व पोखरेल, महासचिव; श्रीवृहद् आध्यात्मिक परिषद्

6 December 2016/२१ मंसिर २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

Discussion Series on Traditional Art of Nepal

प्रेममान चित्रकार : जीवन र कृति

प्रेममान चित्रकार, परम्परागत चित्रकार

13 December 2016/२८ मंसिर २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

लोकतान्त्रिक समाज निर्माणका चुनौती शृंखला - ६

लोकतान्त्रिक नेपालमा चिकित्सा शिक्षा : के छ ? के हुनुपर्छ ?

डा. रामेश कोइराला, सहिद गङ्गालाल राष्ट्रिय हृदयरोग केन्द्र

20 December 2016/५ पुस २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020

युथ भिजन - २०२५ तथा दश वर्षे रणनीतिक योजनाले कर्णालीका युवालाई कसरी समेट्छ ?

योगेन्द्र शाही, संयोजक, *युथ भिजन - २०२५ तथा दश वर्षे रणनीतिक योजना*, युवा तथा खेलकूद मन्त्रालय

27 December 2016/१२ पुस २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

लोकतान्त्रिक समाज निर्माणका चुनौती शृंखला - ७

विभाजित समाजमा पत्रकारिता

अमित ढकाल, प्रधान सम्पादक, सेतोपाटी

3 January 2017/१९ पुस २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

Death - A Concept of 'Martyrology': References from Maoists People's War in Nepal
Sujeet Karn, Martin Chautari

10 January 2017/२६ पुस २०७३ (मङ्गलवार, दिउँसो ३ बजे)

Traditional Town Management and Urban Regeneration

Shriju Pradhan, Deputy Director, Urban Housing and Heritage Conservation Division,
National Reconstruction Authority, Government of Nepal

17 January 2017/४ माघ २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

विकास भनेको के हो ? यो कस्को लागि हो ?

महेश पन्त, विकासविद्

24 January 2017/११ माघ २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020

कर्णालीका अमूर्त सम्पदा : मुगुमा कथावाचनको खोजीको केही अनुभवहरू

दिप्ती शेरचन र निश्चल न्यौपाने; अनुसन्धान फेलो, कर्णाली कला केन्द्र

31 January 2017/१८ माघ २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

लोकतान्त्रिक समाज निर्माणका चुनौती शृंखला - ८

निर्वाचन नहुँदा मुलुक कता ?

डा. सुरेन्द्र भण्डारी, नेपाल ल एसोसिएट्स (Cancelled)

७ February 2017/२५ माघ २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

City Seminar

Life in a Metro: Unpacking Kathmandu's 'Metro Rail' Vision and Discussing Alternatives

Prashanta Khanal, Environmentalist, 'Modernized Pedicabs Vehicles Project', Asian Development Bank

14 February 2017/३ फागुन २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020

दुर्गम क्षेत्रका शैक्षिक संस्थाको स्तरोन्नतिमा प्राचार्यको भूमिका

रमेश गौतम, पूर्व प्राचार्य, लिकु संयुक्त क्याम्पस, डोल्पा

21 February 2017/१० फागुन २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

गोर्खा द्विविधा - विदेशी सेनामा नेपाली नागरिकको दुविधाको एउटा व्यक्तिगत कथा

दिनकर नेपाल, राजनीतिक टिप्पणीकार/भूतपूर्व मेजर , भारतीय सेना

28 February 2017/१७ फागुन २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

'ग्रेट हिमालयन ट्रेल' किन राष्ट्रिय गौरवको योजना बनाइनुपर्छ ?

प्रशान्त सिंह, महासचिव, हिमाली समुदाय जलवायु मैत्री संगठन

7 March 2017/२४ फागुन २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

नेपाली विद्यार्थी आन्दोलनको भावी दिशा

दीपा आले, नेपाल मगर विद्यार्थी संघ; सुनति बराल, अनेरास्ववियु र ज्ञानु खतिवडा, अनेरास्ववियु (क्रान्तिकारी)

सहजकर्ता : भावना ओली, मार्टिन चौतारी

14 March 2017/१ चैत २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020

लक्ष्मीकन्या बुढाद्वारा लिखित *कर्णालीमा महिला* माथि छलफल

कैलाश राई, चौकठ

सहजकर्ता : अंकलाल चलाउने

21 March 2017/८ चैत २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)
निलम कार्की निहारिकाद्वारा लिखित उपन्यास *चिरहरण* माथि छलफल
पुष्पा पौडेल, स्वतन्त्र अनुसन्धाता
सहजकर्ता : रविन्द्र ढकाल, बुकाहोलिक्स

28 March 2017/१५ चैत २०७३ (मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)
Intersectionality and the Politics of Citizenship: The Disparate Impact on Madhesi Women
Kalpana Jha, Researcher, Martin Chautari
Moderator: Bhawana Oli, Martin Chautari

4 April 2017/२२ चैत २०७३) मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे(
Traditional Art Discussion Series
पूर्ण प्रसाद ह्योजू : जीवन र कृति
पूर्ण प्रसाद ह्योजू, परम्परागत चित्रकार

11 April 2017/२९ चैत २०७३) मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे(
City Seminar
Dhunwaa/ Dhulo: Solution to Pollution in Kathmandu
Bhushan Tuladhar, Environmentalist

18 April 2017/५ वैशाख २०७४) मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे(
Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020
कर्णालीका युवाको दृष्टिकोणमा आसन्न स्थानीय निर्वाचन
उपेन्द्रजङ्ग शाही, कर्णाली समाज-हुम्ला; किशोर न्यौपाने, कर्णाली समाज-कालिकोट र टासी टेवा डोल्पो, कर्णाली समाज-
डोल्पा

25 April 2017/१२ वैशाख २०७४) मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे(
परम्परागत कलामा तालमान र दर्शन
अष्टकृष्ण प्रजापति, परम्परागत मूर्तिकार

2 May 2017/१९ वैशाख २०७४ (मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)
सिर्जना शर्माद्वारा लिखित *गोल्डेन गेट* उपन्यासमाथि छलफल
डा. विन्दु शर्मा, साहित्यकार

9 May 2017/२६ वैशाख २०७४ (मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)
The Politics of Public Interest Litigation in Post-emergency India
Anuj Bhuwania, South Asian University, Delhi
Discussion will be in English

16 May 2017/२ जेठ २०७४ (मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)
संघीयतामा विद्यालय शिक्षाको व्यवस्थापन
ईश्वरीप्रसाद पोखरेल, उपनिर्देशक, शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र, शिक्षा मन्त्रालय

23 May 2017/९ जेठ २०७४ (मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020

काठमाडौंमा कर्णालीका महिला विद्यार्थीको भोगाइ

प्रतिमा खत्री, विद्यार्थी

30 May 2017/१६ जेठ २०७४ (मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)

Learning for Exams: Findings from Martin Chautari's Survey 2017

Pramod Bhatta, Martin Chautari

6 June 2017/२३ जेठ २०७४ (मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)

Traditional Art Discussion Series

लोक चित्रकार : जीवन र कृति

लोक चित्रकार, परम्परागत चित्रकार

13 June 2017/३० जेठ २०७४ (मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)

नेपालमा सार्वजनिक बुद्धिजीवी : संवादका लागि केही विचारहरू

तारालाल श्रेष्ठ, त्रिभुवन विश्वविद्यालय

20 June 2017/६ असार २०७४ (मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali Samaj

वि.सं .२०२० को दशकमा कर्णाली अध्ययनको वैयक्तिक अनुभव

सत्यमोहन जोशी, संस्कृतिविद्

27 June 2017/१३ असार २०७४ (मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)

लोकसंस्कृति र सङ्गीतको अन्तरसम्बन्ध

झुमा लिम्बु, सङ्गीतकर्मी

4 July 2017/२० असार २०७४) मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)

Traditional Art Discussion Series

दिपक जोशी : जीवन र कृति

दिपक जोशी, परम्परागत चित्रकार

11 July 2017/२७ असार २०७४) मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)

तारालाल श्रेष्ठद्वारा लिखित *बन्दीपुरदेखि बन्दीपुरसम्म* माथि छलफल

सम्बृद्धि खरेल, समाजशास्त्री र कुमार पाण्डे, उर्जा व्यवसायी

18 July 2017/३ साउन २०७४) मंगलबार, दिउँसो ३ बजे)

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali Samaj

कालो पोथी (नेपाल, सन् २०१६, ९० मिनेट (

मीन भाम, निर्देशक

25 July 2017/१० साउन २०७४) मङ्गलबार, दिउँसो ३ बजे)

City Seminar

काष्ठमण्डप पुनर्निर्माण : सम्पदाका मूर्त र अमूर्त रूपहरू

सुदर्शनराज तिवारी, इन्स्टिच्यूट अफ इन्जिनियरिङ, पुल्चोक क्याम्पस

ग. अतिरिक्त छलफल

31 August 2016/१५ भदौ २०७३ (बुधवार, दिउँसो ३ बजे)

Loktantra and the Challenges to the Idea of Open Society in Nepal - II

लोकतान्त्रिक समाजको निर्माणमा सत्याग्रहको भूमिका

डा. गोविन्द केसी, सत्याग्रही/प्राध्यापक, त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षण अस्पताल

8 September 2016/२३ भदौ २०७३ (विहीवार, दिउँसो ३ बजे)

Loktantra and the Challenges to the Idea of Open Society in Nepal - III

लोकतन्त्र : सोचेको र भोगेको

चैतन्य मिश्र, प्राध्यापक, त्रिभुवन विश्वविद्यालय

3 October 2016/१७ असोज २०७३ (सोमवार, दिउँसो ३ बजे)

लोकतान्त्रिक समाज निर्माणका चुनौती - शृंखला ४

नेपाली लोकतन्त्रका चुनौतीहरू

नारायण वाग्ने, लेखक/पत्रकार र प्रणव खरेल, समाजशास्त्री, काठमाडौं स्कुल अफ ल

16 December 2016/१ पुस २०७३ (शुक्रवार, दिउँसो २ बजे)

Film Show and Discussion - Jointly Organized with Climate Alliance of Himalayan Communities
Before the Flood (USA, 2016, 96min) directed by Fisher Stevens

22 December 2016/७ पुस २०७३ (बिहीवार, दिउँसो ३ बजे)

Additional Discussion

Fragmented Public Authority and State un/making in the 'New' Republic of Nepal

Andrea Nightingale, Norwegian University of Life Sciences, Norway

30 January 2017/१७ माघ २०७३ (सोमवार, दिउँसो ३ बजे)

Additional Discussion

Research as an Intercultural Encounter

Anna Robinson-Pant, Professor, University of East Anglia, UK

(The Discussion will be conducted in English)

23 February 2017/१२ फागुन २०७३ (विहीवार, दिउँसो ३ बजे)

Film Show and Discussion

Takasera (91 Mins 2016, Nepal)

Eva Pivač and Matjaž Pinter; Directors

1 March 2017/१८ फागुन २०७३ (बुधवार, दिउँसो ३ बजे)

Additional Discussion

राज्यपुनर्संरचनामा महिला

पम्फा भुसाल, प्रवक्ता, नेकपा (माओवादी केन्द्र)

सहजकर्ता : कैलाश राई, चौकठ

9 March 2017/२६ फागुन २०७३ (विहीवार, दिउँसो ३ बजे)

Additional Discussion

संचार माध्यम र महिला : बदलिँदो स्वरूप

अमृता लम्साल, सञ्चार/मानव अधिकारकर्मी; सावित्री गौतम, स्तम्भकार; भूकुटी राई, पत्रकार

सहजकर्ता : सुमिना राई-कार्की, चौकठ

2017-03-13 (३० फागुन २०७३)

Open University of Nepal and Its Challenges

Dr. Pramod Dhakal, Chair of Open University Taskforce in NRNA

16 March 2017/३ चैत २०७३ (बिहीबार, दिउँसो ३ बजे)

Film Show and Discussion

Maya's Husk Husband (Nepal, 41 mins, 2016)

Jyoti Keshar Simha Thakuri, Director

23 March 2017/१० चैत २०७३ (बिहीबार, दिउँसो ३ बजे)

Film Show and Discussion

Phulsiri (Nepal, 49 mins, 2016)

Ngima Gelu Lama, Director

6 April 2017/२४ चैत २०७३ (बिहीबार, दिउँसो ३ बजे)

Film Show and Discussion

Susan Gluth's *Urmila - My Memory is My Power* (Nepal, 86 min, 2016)

Susan Gluth, Director

25 May 2017/११ जेठ २०७४ (बिहीबार, दिउँसो ३ बजे)

Additional Discussion

सेन्टर फोर नेपाल स्टीडीज यूकेका दश वर्ष

डा. चन्द्र लक्सम्बा, सेन्टर फोर नेपाल स्टीडीज यूके

12 May 2017/२९ वैशाख २०७४ (शुक्रबार, दिउँसो ३ बजे)

Philosophy Discussion Series Organized by Nepal Darshan Adhyayan Kendra

नेपालको परिप्रेक्ष्यमा दर्शनशास्त्र

विष्णु प्रभात, प्राज्ञ

9 June 2017/२६ जेठ २०७४ (शुक्रबार, दिउँसो ३ बजे)

Philosophy Discussion Series Organized by Nepal Darshan Adhyayan Kendra

गणितीय सत्यमा विवाद

14 July 2017/३० असार २०७४ (शुक्रबार, दिउँसो ३ बजे)

Philosophy Discussion Series Organized by Nepal Darshan Adhyayan Kendra

के विज्ञान, के न-विज्ञान ? पोष्टमोडर्निस्ट र खरो वैज्ञानिक बीचको "साइन्स वार" को वर्तमान स्थिति

दिपक ज्ञवाली, प्राज्ञ, नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा-प्रतिष्ठान (नास्ट)

अनुसूची २ : आ.व. २०७३/७४ मा सम्पन्न, सेमिनार तथा कार्यशालाहरूको सूची

क्रसं=	मिति र स्थान	कार्यक्रमको शीर्षक	आयोजक
१	१४ जुलाई २०१७, काठमाडौं	Workshop on "Reviewing International Research Collaborations on Nepal"	मार्टिन चौतारी र युनिभर्सिटी अफ एडेनवर्ग
२	१९ जुन २०१७, काठमाडौं	Framing Pathways to IT Infrastructure Development in Nepal (Project Orientation Workshop)	मार्टिन चौतारी
३	२४-२५ अप्रिल २०१७, काठमाडौं	चौतारी वार्षिक सम्मेलन	मार्टिन चौतारी
४	२१ मार्च २०१७, काठमाडौं	School Education Survey: Field Experience Workshop	मार्टिन चौतारी
५	३ मार्च २०१७, काठमाडौं	School Education Survey: Orientation Workshop	मार्टिन चौतारी
६	२१ फेब्रुअरी २०१७, काठमाडौं	Ethnography: What Is It Good For ?	मार्टिन चौतारी
७	२९ डिसेम्बर २०१६, काठमाडौं	Debating Development in South Asia: Revisiting Dor B. Bista's <i>Fatalism and Development 25 Years Later</i>	मार्टिन चौतारी र साउथ एसिया युनिभर्सिटी दिल्ली
८	९ डिसेम्बर २०१६, काठमाडौं	Workshop on Post-Conflict and Post-Disaster Dynamics	मार्टिन चौतारी र क्योटो युनिभर्सिटी, जापान
९	२६ नोभेम्बर २०१६, काठमाडौं	पुस्तक समीक्षा सेमिनार २०७३	मार्टिन चौतारी र आहान
१०	१९ नोभेम्बर २०१६, ताडतिङ, कास्की	ताडतिङमा इन्टरनेट: रिपोर्टिङ कार्यशाला	मार्टिन चौतारी र हिमालय मिलन मावि, ताडतिङ कास्की
११	७-८ नोभेम्बर २०१६, काठमाडौं	Workshop on Location Public Finance Dynamics in Education in Nepal	मार्टिन चौतारी
१२	२२ सेप्टेम्बर २०१६, काठमाडौं	सञ्जाल निर्माण सहजिकरण कार्यशाला	मार्टिन चौतारी
१३	२०-२१ सेप्टेम्बर २०१६, ललितपुर	Dimensions of Internet Connectivity: Policy and Practice in Nepal	मार्टिन चौतारी
१४	२१ सेप्टेम्बर २०१६, ललितपुर	नेपाल जैविक भूगोलको पूनरावलोकन	मार्टिन चौतारी

अनुसूची ३ : चौतारी वार्षिक अनुसन्धान सम्मेलनको तालिका

Chautari Annual Conference - 2017

Organized by Martin Chautari (MC) | Venue: Martin Chautari,
Thapathali, Kathmandu 23–24 April 2017 (10–11 Baishakh 2074)

10:00

Opening Remarks

Devraj Humagain, Martin Chautari

Hall A	Hall B
<p>10:10 Panel 1: Imagination of Border, Politics and Citizenship Moderator/Discussant: <i>Bhaskar Gautam, MC/Tribhuvan University (TU)</i></p> <p>Paper I: India-Nepal Open-border: Beyond Socio-economic <i>Kalpna Jha, MC</i></p> <p>Paper II: Bodies that Matter: Contesting Citizenship Rights in <i>Kumud Rana, University of Glasgow, UK</i></p> <p>Paper III: मधेश आन्दोलन-२०७२ मा दक्षिणी सीमा र केन्द्रको बहसमा सीमाबारेको कल्पना <i>भावना ओली, माटौन चौतारी</i></p> <p>Floor Discussion</p>	<p>10:10 Panel 2: Languages and Language Policy in Nepal Moderator/Discussant: <i>Amrit Yonjan-Tamang, Linguist</i></p> <p>Paper I: Languages and the Language Policy Issues in <i>Bhim Narayan Regmi, Central Department of Linguistics</i></p> <p>Paper II: Second Language in Nepal: Relevance on Making <i>Pratima Thapa, CDL, TU</i></p> <p>Paper III: Mother Tongues of Nepal: Number of Speakers, <i>Sharada Sapkota, CDL, TU</i></p> <p>Floor Discussion</p>
11:25 Break	
<p>11:35 Panel 3: Post-earthquake Dynamics in Nepal Moderator/Discussant: <i>Himalaya Kharel, Social Science Baha</i></p> <p>Paper I: Impact of Earthquake on Maternal Post-traumatic Symptoms and Daily Life of Exposed Families* <i>Suman Ranjitkar, Institute of Medicine, TU</i></p> <p>Paper II: Status of Haku IDPs and Advocacy for Durable <i>Umesh Pokharel, Independent Researcher</i></p> <p>Paper III: Disaster and Resilience: A Study on Community and Recovering in Barpak after April Earthquake <i>Narayani Devkota, National Alliance of Women Human Rights</i></p> <p>Paper IV: भूकम्पपछिको विपद : हाकुका नागिरकले रुख गुरुङ, केन्द्रीय समाजशास्त्र विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय</p> <p>Floor Discussion</p>	<p>11:35 Panel 4: Health, Aging and Disability Moderator/Discussant: <i>Sujen Man Maharjan, Action against Hunger</i></p> <p>Paper I: Involuntary Childlessness in Nepal: Instances Competition, Contestations, and Conflicts, among the Healing Practices and Healing Journeys <i>Gaurav Lamichhane, University of Heidelberg</i></p> <p>Paper II: Children's Migration and its Effect on Elderly A Study at Old Age Homes in Kathmandu <i>Prakriti Khanal, Padma Kanya College, TU</i></p> <p>Paper III: Socio-economic Correlates of Elderly Abuse: Sociological Study at Old Age Homes in Kathmandu <i>Sunita Rai, Padma Kanya Multiple Campus, TU</i></p> <p>Reflections and Retrospections from Teaching and Learning in Nepal's Universities <i>Obindra B. Chand, Social Science Baha and Devendra</i> <i>MC/Om Health Campus, Purbanchal University</i></p> <p>Floor Discussion</p>
13:05 Khaja Break	

14:00 Panel 5: Media, Law and Politics Moderator/Discussant: <i>Pranab Kharel, Kathmandu School of Law</i>
Paper I: Bikas for All: The Democratization of Political Language in the 1990s <i>Bandana Gyawali, University of Helsinki, Finland</i>
Paper II: Making a Brand Product: Nepali Newspapers on the Net in the 1990s <i>Harsha Man Maharjan, Koyto University, Japan</i>
Paper III: Female Ex-Combatants and Reintegration in Nepal <i>Michanne Steenbergen, University of Manchester, UK</i>
Paper IV: Children Victims Victimized by Juvenile Delinquents in Juvenile Justice System of Nepal <i>Laxmi Bakhadyo, Kathmandu School of Law</i>
Floor Discussion
15:30 Break
15: 40 Open Session: <i>समाज अध्ययन जर्नलको समीक्षा</i> Moderator: <i>देवराज हुमागाई, मार्टिन चौतारी</i> Speakers: <i>मान बहादुर खत्री, त्रि.वि.; र रमञ्जु थापा, अस्मिता महिला प्रकाशन गृह</i>
16:40 Tea

Day 2 (24 April, Monday)

Hall A	Hall B
10:00 Panel 6: Researching School Governance: Resource Usage, Accountability and Inclusion in Nepali Community Schools Moderator/Discussant: <i>Sudeep Nakarmi, TU</i>	10:00 Panel 7: Literature and Culture Moderator/Discussant: <i>Archana Thapa, Akshar Creations, Nepal</i>
Paper I: Transforming School Governance through Competency Based Inclusive School Management Committees <i>Rebat Kumar Dhakal, Kathmandu University (KU)</i>	Paper I: A Trajectory of Nepali Modernity: A Narrative of Ruptures and Repairs <i>Bal Bahadur Thapa, Central Department of English, TU</i>
Paper II: Understanding Accountability in Education: A Two-way Street in Community School <i>Kul Prasad Khanal, KU</i>	Paper II: Bitcoin for Gold Bugs: The Presence of Money in Kathmandu* <i>Peter Graif, The Open Institute for Social Science, Kathmandu</i>
Paper III: Elite Capture and Informal Institutions: Understanding the Dynamics of One-upmanship in Everyday School Activity <i>Sanjay Hamal, KU</i>	Paper III: Women's Struggle for the Life of Freedom and Individuality but Ultimate Failure: Reflections from Bijay Malla's Anuradha <i>Radha Devi Sharma, TU</i>
Floor Discussion	Floor Discussion
11:15 Break	

<p>11: 25</p> <p>Panel 8: Energy and Public Transportation Moderator/Discussant: <i>Kailash Rai, MC</i></p> <p>Paper I: Income as a Determinant of Household's Choice of Fuel for Cooking in Nepal <i>Maheshwar Giri, National College, KU</i></p> <p>Paper II: Difficulties and Possible Measures to Manage Public Vehicles* <i>Hem Krishna Shrestha, Asian College of Higher Studies</i></p> <p>Paper III: Resistance and Negotiation: An Ethnographic Reflection on Jhimruk Hydropower Project (JHP), Western Nepal <i>Shyam Bahadur Kunwar, TU</i></p> <p>Floor Discussion</p>	<p>11:25</p> <p>Panel 9: Poverty, Social Exclusion, Landlessness and Migration Moderator/Discussant: <i>Amrita Gurung, Social Science Baha</i></p> <p>Paper I: Poverty and Social Exclusion of Dalits in Eastern Nepal <i>Raju Rai, Rising Star Higher Secondary School/College</i></p> <p>Paper II: Rental Market for Agricultural Capital Goods: An Analysis of Nepal Plains <i>Krishna Sharma, South Asian University, India</i></p> <p>Paper III: Work-related Migration Aspirations in Youths of Nepal: An Empirical Analysis <i>Ram Narayan Shrestha, South Asian University, New Delhi</i></p> <p>Floor Discussion</p>
12:40 Khaja Break	
<p>13:40</p> <p>Panel 10: नेपालमा संस्थागत 'स्वायत्तता' को प्रश्न : सामाजिक संस्था, प्रकाशन उद्योग र विश्वविद्यालय</p> <p>Moderator: <i>मधु गिरी, केन्द्रीय मानवशास्त्र विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय</i></p> <p>Speakers: <i>आभास भण्डारी, मार्टिन चौतारी, दीपक अर्याल, मदनपुरस्कार पुस्तकालय र देवेन्द्र उप्रेती, मार्टिन चौतारी</i></p>	
14:55 Break	
<p>15: 10</p> <p>Open Session: Kalpana Jha's <i>The Madhesi Upsurge and the Contested Idea of Nepal</i> (Springer, 2017)</p> <p>Moderator: <i>Indira Mishra, Mahendra Multiple Campus, Dharan</i></p> <p>Speakers: <i>Dipendra Jha, Terai Human Rights Defenders Alliance and Bhaskar Gautam, MC/TU</i></p>	
<p>16:10</p> <p>Review of the Conference Closing Remarks</p>	
16:30 Tea	
<p><i>Note: Each paper presenter will summarize his/her paper within 15 minutes. A designated moderator/discussant will share his/her comments on all papers in the panel in 10 minutes and remaining time will be available for the floor discussion.</i></p>	

* Paper not presented in the conference

अनुसूची ४: इन्टरनेट प्रसारका विविध आयाम : नेपाली नीति र अभ्यास

इन्टरनेट प्रसारका विविध आयाम : नेपाली नीति र अभ्यास
(कार्यशाला)

४ - ५ असोज २०७३ (२० - २१ सेप्टेम्बर २०१६)
यलमाया केन्द्र, पाटनढोका, ललितपुर

पहिलो दिन (४ असोज, मंगलबार)

१०:०० - १०:३०

नाम दर्ता र चिया

१०:३० - १०:४५

स्वागत मन्तव्य र कार्यक्रमबारे जानकारी

देवराज हुमागाई, मार्टिन चौतारी

पहिलो सत्र

सहजकर्ता : भावना ओली, अनुसन्धाता, मार्टिन चौतारी

१०:४५ - ११:३०

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार घरघुरीमा आइसिटीको पहुँच : जिल्लास्तरीय विश्लेषण
शैलेशबहादुर पाण्डे, अनुसन्धाता, मार्टिन चौतारी

११:३० - १२:१५

नेपालमा वैकल्पिक सूचना सञ्चार प्रविधिको आवश्यकता

निश्चल रेग्मी, अनुसन्धाता, मार्टिन चौतारी

१२:१५ - १:१५ खाना

दोस्रो सत्र

सहजकर्ता : रुखबहादुर गुरुङ, अनुसन्धाता

१:१५ - २:००

इन्टरनेटको पहुँच र प्रयोग : वृत्तचित्र प्रदर्शनी र छलफल

विक्रम न्यौपाने, पत्रकार, यति मिडिया प्रालि

२:०० - २:४५

नेपालमा इन्टरनेट सेवाको विस्तार : डायल अपदेखि अप्टिकल फाइबरसम्म

सुमनलाल प्रधान, अध्यक्ष, आइएसपी एसोसिएसन अफ नेपाल

२:४५ - ३:०० चिया

प्यानल छलफल

सहजकर्ता : राजन लम्साल, सम्पादक, लिभिड वीथ आइसिटी

३:०० - ४:३०

इन्टरनेटको विस्तारमा ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको उपयोग

पुरुषोत्तम खनाल, निर्देशक, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण; नरेन्द्रमान सिंह महर्जन, वरिष्ठ इन्जिनियर, नेपाल टेलिकम;
सुमनलाल प्रधान, अध्यक्ष, आइएसपी एसोसिएसन अफ नेपाल

दोस्रो दिन (५ असोज, बुधबार)

अनलाइन मिडिया, सामाजिक सञ्जाल र अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता

१०:०० - १०:३०

नाम दर्ता र चिया

प्यानल छलफल

सहजकर्ता : दुर्गा कार्की, सम्पादक, महिलाखबर

१०:३० - १२:००

डिजिटल प्रविधिको युगमा पत्रकारिता र अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता

रमा पराजुली, पत्रकार, बिबिसी नेपाली सेवा; शोभा शर्मा, पत्रकार, सेतोपाटी; जीवन क्षेत्री, लेखक तथा टिप्पणीकार र
लेनिन बज्राडे, कला-साहित्य सम्पादक, बाह्रखरी

०० - १:०० खाना

प्यानल छलफल

सहजकर्ता : देवराज हुमागाई, अनुसन्धाता, मार्टिन चौतारी

१:०० - २:३०

अनलाइन माध्यमसम्बन्धी नीतिगत एवं कानूनी अवस्था र तिनको कार्यान्वयन पक्ष

उज्ज्वल आचार्य, कार्यकारी निर्देशक, सेन्टर फर मिडिया रिसर्च; बबिता बस्नेत, सम्पादक, घटना र विचार; प्रवेश
सुवेदी, अध्यक्ष, अनलाइन पत्रकार संघ

२:३० - ३:१५

ग्रामीण र सहरी समाजमा इन्टरनेट : फोटो प्रस्तुति

उषा तितिक्षु, स्वतन्त्र फोटो पत्रकार

३:१५ कार्यशालाको समापन/चिया